Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 815 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1886 (Ն. Տ.) 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1886 6 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1304

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خاننده آره ولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գանձեան արծաթ	200
» » Վեցամսեայ	100
» » Եռամսեայ	50
Գաւառաց » եւ օտարական Թղթատարով տարեկան	240
Գաւառաց համար եւ օտարական Թղթատարով վեցամսեայ	120
Օտար երկիրներ, տարեկան ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է · Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ՚դարձուիր ·

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deirmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1886

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ՍԵՊՏ. 27 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 2 ՀՈԿՏ.)

ԱՇԽԱՐՀԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ Պ. ՏԸ ՖՐԷՍԻՆԷԻ

Պ. տը Ֆրէսինէ անցեալ շաբթուն մէջ ուղեւորութիւն մ՚ըրաւ ի հարաւային Ֆրանսա, նպատակ ունենալով երեք բանախօսութիւններ արտասանել, միութիւն յառաջ բերելու համար հանրապետական խմբերու մէջ, ու զօրացնելու համար այժմեան նախարարութեան դիրքը։ Թուլուզի մէջ արտասանած ճառին բնագիրը կը բերեն մեզ երեկի Սուրհանդակաւ առնուած Բարիզեան լրագիրք, որք մեծ կարեւորութիւն կուտան այնմ։ Հանրապետական թերթերը կ՚ընդունին ընդհանրապէս թէ Պ. տը Ֆրէսինէ ուղիղ քաղաքականութիւն մը գծած է։

Ստորեւ ամբողջապէս կը թարգմանենք այս բանախօսութեան արտաքին և գաղթային աշխարհավարութեան վերաբերող մասերն, ուրիշ անգամի վերապահելով հանրապետական ներքին քաղաքականութեան նկատմամբ Նախարարապետին տեսութեանց ամփոփումը. —

«Գալով արտաքին աշխարհավարութեան, որուն վրայ քանի մը խօսք միայն կ՚ուզեմ ըսել, համաձայնութիւնն ո՛չ միայն դիւրին է, հապա նաեւ գոյութիւն ունի մեր մէջ։ Կարծեմ թէ խիստ դժուար է, Ֆրանսայի արդի վիճակին մէջ, երկու ճերպիւ ըմբռնել արտաքին աշխարհավարութիւնն։ Իմ մասիս, միայն մէկ եղանակ կը տեսնեմ, որ ճշմարտապէս գործնական է։ Ֆրանսա, որպէս յայտնի է, խաղաղութիւն կ՚ուզէ, հաստատապէս և անկեղծօրէն. սակայն կ՚ուզէ խաղաղութիւն մը որ չվնասէ իւր արժանապատուութեան, և որուն համար չզոհէ իւր իրաւունքներ։ Ահասիկ սկզբունքն որում պարտինք հետեւիլ մեր խաղաղական աշխարհավարութեան համար.— Պահպանել մեր արժանապատուութիւն և յարգել տալ մեր ամեն իրաւունքներ։ (Երկարատեւ ծափահարութիւններ։)

«Չեմ կարծեր թէ Ֆրանսա փափաքի վնտռել իւր հաճոյքին համար, աշխարհի մէջ միջամտելու առիթներ. միւս կողմէ, չուզեր հրաժարել իւր երբեմն մեծ Տէրութիւն ունեցած աստիճանէն. ուստի պէտք է ընտրութիւն մ՚ընել մեր շուրջն յուզուող խնդրոց մէջ։

«Հոն ուր մեր շահեր ուղղակի կերպիւ ի վտանգի չեն, հոն ուր ըստ բաւականին միջամտելու չենք գտնուած, մեր գործողութիւն պարտի կատարուիլ շրջահայեցութեամբ և զգուշութեամբ։ Հոն, ընդհակառակն, ուր մեր մեծ Տէրութեան կացութիւնը կրնայ վտանգիլ, պարտինք հաստատապէս զգացնել մեր ազդեցութիւն։ (Նոր ծափահարութիւններ։)

«Վերջապէս, եթէ մեր ապահովութիւն կամ պատիւ պահանջէ, պարտինք պատրաստ լինել ծայրագոյն զոհողութեանց։ (Կեցցէներ և ծափահարութիւններ։)

«Մեր այս ծանօթ որոշման, այս չափաւոր և միանգամայն հզօր դիրք պատճառաւ կը վայելենք արդարացի յարգանքներ։ Բոլոր մեծ Տէրութեանց հետ մեր յարաբերութիւնք հաստատուած են փոխադարձ համարման մը հիմանց վրայ։ (Երկարատեւ ծափահարութիւններ։)

«Գաղթային աշխարհավարութեան մասին, յարգոյ Պ. Ժէռվէնի կարծիքէն եմ բոլորովին։ Կարծեմ թէ մեր հողեր ըստ բաւականին ընդարձակած ենք և երկար ատեն խորհելու չենք աւելցնել զայնս։ Ունեցածնիս պահելու ենք։

«Շատ քննադատեցին մեր ստացուածոց ոմանց օգտակարութիւնն։ Իմ մասիս, կը խոստովանիմ թէ այս պահուս այդ նկատողութիւն մեծ արժէք չունի ինձ համար. որովհետեւ մարդ եթէ տէր է չգրաւելու, տէր չէ լքանելու։ (Շատ լաւ, շատ լաւ.) Ազգ մը որ ստացուած մը կը լքանէ, ինքզինք կը պզտիկցնէ։ Երբ դէպքերը մղած են զինք ստացուածներ գրաւելու, իւր առջեւ միակ խնդիր մ՚ունի լուծել, այն է թէ ո՛րն է զայնս պահելու նպաստաւորագոյն կամ ամենէն նուազ աննպաստ եղանակն։

«Այս պահուս պարտինք ջանալ կազմակերպել մեր երկրակալութիւններ, խաղաղել, բնշիաւորել զայնս, ի մի բան՝ հետզհետէ թեթեւցնել զոհողութիւններն զորս ըրած ենք անոնց համար։ Արդ, այսօր խնդիրը շատ յառաջացած է, մինչեւ իսկ մեծաւ մասամբ լուծուած է։ Իրաւ է թէ քանի մը կէտերու վրայ իրաց վիճակն անչափ պայծառ չէ. սակայն անշուշտ եմ թէ չափաւոր ճգամբք և սահմանափակ զոհողութեամբք, պիտի յաջողինք լուծել այս խնդիրներ ի գոհունակութիւն Ֆրանսայի շահուց և նորա արժանապատուութեան։ (Նոր և խանդագին ծափահարութիւններ։)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

ԲԱՒԼՊԱՐՍ ԶՕՐԱՎԱՐՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Բաւլպարս զօրավարին Պուլկարիա մտնելուն և Սոֆիայի մէջ բռնած քաղաքականութեան վերաբերեալ նկարագրութեամբք և տեղեկութեամբք լի են երեկի Սուրհանդակաւ առնուած եւրոպական լրագիրք։

—Բաւլպարս զօրավարը Սոֆիայէ վեց մղոն հեռու դիմաւորուեր է Սոֆիայի քաղաքապետէն և Զանքոֆեան կուսակցութեան անդամներէն։ Քաղաքապետը բարի գալուստ մաղթեր է նմա, և ապա Զանքոֆի կուսակիցներէն մին խօսքը զօրավարին ուղղելով, հաստատեր է թէ ազգն ուրախ է զինք տեսնելով։ Ժողովուրդը լիակատար ապահովութիւն ունի Ռուսիոյ վրայ, որ միայն կարող է իւր թեւարկութեան ներքեւ առնուլ զՊուլկարիա և գոհացնել անոր ազգային ձգտումները։ Զօրավարը պատասխաներ է թէ ուրախ պիտի լինի Ցարին հեռագրելով թէ ինչ լաւ ընդունելութիւն գտած է ի Պուլկարիա, մանաւանդ գիտնալով թէ այդ պատիւներ անձնապէս իրեն չեն ուղղուիր, հապա միայն Ցարին ներկայացուցչին։ Ցարն անշուշտ իւր թեւարկութեան ներքեւ պիտի առնու զՊուլկարիա, միայն սա պայմանաւ որ Պուլկարիա բացարձակ վստահութիւն ունենայ իրեն վրայ։ Զօրավարը շեշտելով կրկներ է. «Մի՛ մոռնաք. — բացարձակ ապահովութիւն. ըստ որում վերջին դէպքերու միջոցին, ռուս կառավարութիւնը չունէր այդ վստահութիւն։»

Զօրավարն յարեր է թէ Լոմ Բալանքայէն ի Սոֆիա պաշտօնատարներու և գիւղացիներու հարցուցած էր թէ տեղեկութիւն ունի՞ն Ցարին պատասխանագրոյն վրայ առ Իշխն ուղղեալ շնորհաւորական հեռագրոյն, և թէ զարմացած է տեսնելով թէ ոչ ոք տեղեկութիւն ունէր կայսերական հեռագրոյն վրայ, որ սակայն անձնական հանգամանք չէր կրեր։ Ցարն այդ հեռագրով շնորհակալութիւն կը յայտնէր ժողովրդեան զգացմանց համար, ծանուցանելով թէ պատրաստ է իւր պաշտպանութեան ներքեւ առնուլ զինք եթէ կատարելապէս ապաւինին իրեն։

Զօրավարն ապա յանձնարարեր է ներկայից տեղեկացնել իրենց հայրենակցաց թէ գոյութիւն ունի այդ օրինակ հեռագիր մը, որ պուլկարական ամեն գիւղակի մէջ կարդացուելու արժան է։

Զօրավարն եզրակացուցեր է, հաստատելով թէ Պուլկարիոյ ամեն չարիքներն յառաջ կուգան կուսակցութեանց գոյութենէն որք կը հալածեն զիրար։ Հարկ անհրաժեշտ է, ըսեր է, նախ՝ արձակել օգոստ. 21 ի Պոնտական հարուածին ատեն ձերբակալեալ անձինքն, երկրորդ՝ վերցնել պաշարման վիճակն, և երրորդ՝ ամեն կուսակցութիւնք ազատ լինին արձակ համարձակ և անկախօրէն խօսիլ Մեծ-Սօպրանիէին մէջ։

Այդ պահուն ռուս տիկին մը, Զանքոֆեան կուսակցութենէն, գոչեր է. «Բովանդակ ազգը կը սիրէ զՌուսիա, ի բաց առեալ այդ դատարկապորտ Խնամակալներն և Նախարարներն, որք կ՚արգելուն ժողովրդեան իւր զգացումներն ազատօրէն արտայայտել։» Զօրավարը, լսելով այս դիտողութիւնն, ըսեր է թէ «կ՚արձանագրեմ այդ խօսքերն, պուլկար տիկնոջ մը սրտէն բղխած»։ Այս միջադէպ բաւական ծիծաղ պատճառեր է ի Սոֆիա, որովհետեւ ամեն մարդ գիտէր թէ այդ տիկինն ռուս է, և ո՛չ թէ պուլկար։

Բաւլպարս զօրավարն ամեն օր քանի մը ժամեր կը խորհրդակցի Պ. Քարավէլոֆի հետ։ Թայմզին Սոֆիայի թղթակիցը կ՚ըսէ թէ Պ. Զանքոֆ և Պ. Քարավէլոֆ Ռուսիոյ նախամեծար ընտրելիներն են Խնամակալութեան պաշտօնին, յորում Պ. Պ. Ստամպուլոֆի ու Մութքուրոֆ գնդապետին տեղը պիտի բռնեն, երբ այս երկու ազգասէրք, որք այժմ կը կառավարեն Պուլկարիան, ստիպուին ի մեծ գոհունակութիւն ռուսական կուսակցութեան։

—«Բաւլպարս զօրավարին առաջին գործերէն մին եղաւ պաշտօնանկ ընել զՊ. Նէքլիւտոֆ, որ հազիւ 14 օր գտնուած էր հիւպատոսի պաշտօնին մէջ, և անոր տեղ կարգել Փիլիպէի նախկին հիւպատոսն, զՊ. Իկնէլստրոմ։ Բաւլպարս զօրավարը դժգոհ եղեր է Պ. Նէքլիւտոֆի մեղմ ընթացքէն հանդէպ Խնամակալութեան, այն պատճառաւ մանաւանդ որ շատացած էր դաւադրաց դատաստանին յետաձգմամբ, փոխանակ նոցա անմիջական արձակումը պահանջելու, և չէր բողոքած ապստամբաց դրօշներուն այրուելուն դէմ։

—«Ի Սոֆիա և ամենուրեք ի Պուլկարիա դրամի մեծ պակասութիւն կայ, որ ծանր շփոթութիւն կը պատճառէ կառավարութեան։ Եթէ Պ. Ստամպուլոֆ և իւր կառավարութիւն չկարենան փոխառութիւն մը կնքել յԱնգլիա կամ ի Գերմանիա, դրամական անձկութիւնն աւելի նիւթապէս ու ազդուապէս պիտի նպաստէ ռուս քաղաքականութեան ի Պուլկարիա, քան Բաւլպարս զօրավարին բոլոր ծանուցագրերը. զի Ռուսք կ՚իմացնեն թէ, ռուս կառավարութեան պահանջմանց անմիջապէս գործադրման փոխարէն, յանձն պիտի առնուն դրամական օգնութիւն ընծայել Պուլկարիոյ։

—Թայմզին Բարլինեան թղթակիցը կ՚իմացնէ թէ Բաւլպարս զօրավարը պէտք եղած իշխանութիւններն ստացած է երբ հարկ տեսնէ Պուլկարիա կանչելու բազմաթիւ զօրքերն որք համախմբուած են ի Պեսարապիա։

—Բաւլպարս զօրավարին Սոֆիայի մէջ բռնած ընթացքն յաւէտ մեծ տպաւորութիւն ըրած է ի Վիեննա, ուր ցաւօք կը տեսնուի թէ ռուս զօրավարը Դիկտատորի մը պէս կը գործէ։

—Զանքոֆեան ռուսասէր կուսակցութիւնն ինն անդամէ բաղկացեալ պատգամաւորութիւն մը ղրկեր է Բաւլպարս զօրավարին, յայտարարելու համար թէ իրենց կուսակցութիւն կատարեալ վստահութիւն ունի զօրավար-գործակալին և իւր ներկայացուցած ռուս քաղաքականութեան վրայ։

—Բաւլպարս զօրավարը, Պ. Ստամպուլոֆի ազգային կառավարութեան անարգանք մը լինելու համար, շրջաբերական մը ղրկած է Պուլկարիոյ այլ և այլ քաղաքները պաշտօն վարող ռուս հիւպատոսաց, հաղորդելով պարունակութիւնն այն խիստ ծանուցագրոյ, զոր ներկայած էր կառավարութեան։ Այս տնօրինութեամբ զօրավարին նպատակն է ուղղակի գործել պուլկար ժողովրդեան քով, ռուսական հակում մը յառաջ բերելու համար։

—[illegible] Պերլինի Թղթակիցը կ՚իմացնէ թէ Աղեքսանդր Իշխան կը ջանայ արտօնութիւն ձեռք բերել Բեդերսպուրկ այցելու «իւր անձնական մասնաւոր գործերը կարգի դնելու համար», բայց իրօք այն յուսով թէ կրնայ շնորհ գտնել Ցարին կառավարութեան քով, և վերահաստատուիլ Պուլկարիոյ գահուն վրայ։ Աղեքսանդր Իշխան աշա սոյն պատճառաւ կ՚զգուշանայ եղեր Անգլիա երթալէ։

—Բաւլպարս զօրավարն յայտարարեր է [illegible] թղթակցին որ եթէ Պուլկարիա մերժէ իւր պահանջումներ, Ռուսիա չպիտի ճանչէ Մեծ Սօպրանիէին արարքը։ Յարեր է թէ երեք կայսրութեանց համաձայնութիւնք կատարեալ է։

—Կ. Պոլսէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Բեդերսպուրկի օսմ. դեսպան Շաքիր փաշա պուլկարական խնդրոյն վրայ [illegible] երկար խորհրդակցութիւն կ՚ունենայ Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշային հետ։ Վիեննայէ ևս կը հեռագրուի նոյն լրագրոյ թէ Շաքիր փաշա մեծ գործունէութիւն կը ցուցնէ ի Կ. Պոլիս, ռուսօ-թիւրք յարաբերութիւնները մտերմացնելու և պուլկարական խնդրոյն աւելի կատարելագոյն համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար։ Ն. Վսեմութիւն կը կարգադրէ եղեր նաեւ Ռուսիոյ Գահաժառանգ Կայսրորդւոյն ի Կ. Պոլիս ուղեւորութիւնն, որ տեղի պիտի ունենայ հոկտ. ամսոյ մէջ։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ԲԱՒԼՊԱՐՍ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ

ԱՌ ՊՈՒԼԿԱՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ

Սոֆիայէ կը հեռագրուի առ Հավաս.

Տէրութեանց ներկայացուցչաց կէս-պաշտօնապէս հաղորդուեցաւ շրջաբերականն զոր Բաւլպարս զօրավարը ղրկած է Պուլկարիոյ ռուս հիւպատոսաց։ Այս շրջաբերական կը հրամայէ Ռուսիոյ ներկայացուցչաց՝ կարելի եղածին չափ լիակատար կերպիւ պուլկար ժողովրդեան ծանօթացնել ռուս կառավարութեան տեսութիւններն, որք հետեւեալներն են.

1) Կայսրը կը յուսայ թէ, ներկայ ժամանակիս մէջ, ամեն Պուլկարք, մէկդի թողլով իրենց կուսակցական կռիւներն, անկեղծօրէն և բարեկամաբար պիտի մերձենան Ռուսիոյ՝ բացարձակ վստահութեամբ, և պիտի դիմեն Ցարին՝ որպէս իրենց միակ ազատարարին, որ Պուլկարիոյ բարիքը կ՚ուզէ։

2) Սին խօսքերու և ցոյցերու ժամանակն անցած լինելով, Ցարը կը պահանջէ իրողութիւններ, որոցմով Պուլկարիա անկեղծ կերպիւ ապացուցանէ զիւր անձնուիրութիւն, և այն ատեն միայն Ցարն յանձն կ՚առնու սատարել երկրին յառաջդիմութեան թէ՛ ներքուստ և թէ՛ արտաքուստ։

3) Ռուսիա չուզեր և չի փափաքիր Պուլկարիոյ ջնջումն. ընդհակառակն, կը փափաքի երկրին զարգացման ամեն տեսակէտով և բարեկամաբար իրենց ռուս եղբարց մօտենալով է միայն որ Պուլկարները կրնան վստահ լինիլ թէ լիուլի աջակցութիւն պիտի գտնեն իրենց գոյութեան և ապագային այնքան սերտիւ կապուած խնդրոց մէջ։

4) Շրջաբերականը կ՚ըսէ թէ վերջին դէպքերը չեն ապացուցաներ վստահութիւնն զոր Ռուսիա իրաւունք ունէր պահանջել Պուլկարներէն։ Եւ գլխաւորաբար ի վեր կը հանէ սա իրողութիւն, թէ Ցարին շնորհակալեաց հեռագիրն հրատարակութեան տրուած չէ։

5) Զինուորական վարժարանին դրօշակաց ջնջումը տխուր տպաւորութիւն ըրած է ամեն պատուարժանական մարդու վրայ. «Դրօշակը ջնջել կոչ և պատմութեան մէջ անծանօթ իրողութիւն մ՚է, ոճիր մը զինուորական ամեն զգացմանց և կարգապահութեան ամեն գաղափարի դէմ. դրօշն արդարեւ տաճար մ՚է ի պաշտպանութիւն տրուած զինուորական խմբի մը, և պարզապէս այդ խմբէն ետ առնուելու է, եթէ անարժան երեւի։» Նմանապէս, Զինուորական Վարժարանին համար պատահած դէպքն աղետաբեր կերպիւ կը ներգործէ ապագայ սպայից զինուորական պատուոյ գաղափարաց վրայ։

6) Եթէ իրաւ է թէ Ս. Գէորգի ռուսական պատուանշանը վերցուած է պուլկար դրօշներու վրայէն, միջազգային պատշաճութեանց թերութիւն մ՚է այդ։

7) Շրջաբերականը ծաղրելի անխոհեմութիւն կ՚անուանէ մի և նոյն ժամանակ թէ՛ առ Ցարն և թէ՛ առ Պադէնպէրկի Իշխանն շնորհաւորական հեռագիրներ ղրկելը։ Կ՚ըսէ թէ այդ անխոհեմութիւն աննպաստ ստուեր մը կը թողու Ազգ. Ժողովոյ անդամոց վրայ։

8) Պադէնպէրկի Իշխանն և ոչ իսկ իւր եղբայրներէն մին, կրնան ո և է պատրուակաւ Պուլկարիոյ գահը բարձրանալ վերստին։

9) Ռուսիա կը պահանջէ որ Մեծ Սօպրանիէի գումարումը տեղի ունենայ «իրական» ընտրութիւններէ յետոյ, որք պէտք է կատարուին առանց ճնշման և ազատօրէն։

10) Հետեւաբար, անհրաժեշտ կը համարինք և կը պահանջենք որ պաշարման վիճակը վերնայ, օգոստ. 21 ի դաւադրութեան մասնակցող սպաներն անմիջապէս արձակուին, և պաշարման վիճակին բարձման և ընտրութեանց միջեւ ժամանակամիջոցն երկու ամիս լինի։

11) Սպայից արձակման մասին մեր պահանջմանց ի հաստատութիւն, կ՚ըսենք թէ, մեր տեսակէտով, արդի կառավարութիւնն, որ քաղաքական կուսակցութենէ մը կը բաղկանայ, և օրինաւոր ու կայուն կառավարութեան մը գոյութիւն չունենալուն պատճառաւ կազմուած է, իրաւունք չունի դատել եւ դատապարտել քաղաքական ուրիշ կուսակցութիւն մը։

12) Վերջապէս, խորհուրդ կուտանք ամեն պուլկար հայրենասիրաց, մոռնալ անցեալն, մտածել միայն ապագային վրայ, և բարեկամաբար ու միաձայնութեամբ համակերպիլ իրաց նոր վիճակին, որ կը բացուի իրենց առջեւ, և այսպէս ամեն ապականութիւններէ մաքրուած գետին մը պատրաստել Պուլկարիոյ նոր և երկարատեւ կառավարութեան։

(Ստ.) ԲԱՒԼՊԱՐՍ

—)(48)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՔՍԱՆ ՀԱԶԱՐ ՓԱՐՍԱԽ

ԾՈՎԵՐՈՒՆ ՏԱԿ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

ՔԱՆԻ Մ՚ՕՐ ՑԱՄԱՔԻ ՎՐԱՅ

—[illegible] էրէ մը, պարո՛ն Արօնաքս», պատասխանեց Նէտ Լանտ։ Այս աղունիք մանր ուտելիքներ կամ բերնի խաղալիկներ են միայն։ Ուստի մինչեւ որ կողաւոր կենդանի մը չսպաննեմ, գոհ չպիտի լինիմ։

—Ես ալ պիտի չլինիմ եթէ դրախտահաւ մը չբռնեմ։

—Շարունակենք ուրեմն մեր որսորդութիւնը, բայց դէպի ծովը նահանջելով, վասն զի լերանց առաջին զառիվայրերն հասած ենք, եւ ես կը կարծեմ թէ աւելի լաւ է անտառները վերադառնալ։»

Խոհական խորհուրդ մ՚էր այս, եւ ընդունուեցաւ։ Ժամ մը քալելէ յետոյ սագուենեաց ճշմարիտ անտառ մը հասած էինք։ Քանի մ՚անվնաս օձեր կը փախչէին մեր ոտից տակ։ Դրախտահաւք խոյս կուտային մեր մօտեցած ժամանակ, եւ ստուգիւ յոյս կը կորսնցնէի անոնցմէ հատ մը ձեռք անցունելէ, յանկարծ Քոնսէյլ, որ մեր առջեւէն կերթար, ծռեցաւ, յաղթական աղաղակ մ՚արձակեց եւ իմ քով վերադարձաւ սքանչելի դրախտահաւ մը բերելով։

«Կեցցե՛ս, Քոնսէյլ, գոչեցի։

—Պարոնը շատ բարեսիրտ է, պատասխանեց Քոնսէյլ։

—Բայց ոչ, տղա՛ս։ Այս ըրածդ վարպետի հարուած մ՚է, ո՛ղջ բռնել այս կենդանիներէն մին, եւ ձեռքո՛վ բռնել։

—Եթէ պարոնը հաճի մօտէն քննել, պիտի տեսնէ որ ես մեծ բան մ՚ըրած չեմ։

—Ինչո՞ւ համար, Քոնսէյլ։

—Անոր համար որ այս թռչունն լորի մը պէս արբեալ էր։

—Արբեա՞լ։

—Այո՛, պարոն, կերած մշկընկոյզներէն, երբոր զինքը բռնեցի մշկընկուզի ծառին տակ։ Տեսէք, բարեկա՛մ Նէտ, չափաւորութեան անհեթեթ արդիւնքներն։

—Հազա՛ր սատանայ, պատասխանեց Քանատացին, երկու ամսէ ի վեր չխմած ջինիս երեսիս զարնել չարժեր։»

Սակայն կը քննէի հետաքրքրաշարժ կենդանին։ Քոնսէյլ չէր սխալեր։ Դրախտահաւն արբած էր զգլխիչ հիւթէն, եւ յանկարողութիւն դատապարտուած։ Չէր կրնար թռչիլ։ Հազիւ կը քալէր։ Բայց ես հոգ չըրի. թողուցի որ մարսէ իւր կերած մշկընկոյզները։

Այս թռչունն Պապուասիոյ եւ շրջակայ կղզեաց մէջ գտնուած ութ տեսակ դրախտահաւուց ամենէն գեղեցիկ տեսակն էր։ «Մեծ զմրուխտ» կոչուածն էր, որ յոյժ հազուագիւտ է։ Երեք տասնորդամետր երկայնութիւն ունէր։ Գլուխն համեմատաբար փոքր էր, աչքերը կտուցին մօտ էին և մանր։ Բայց երանգաց հրաշալի երփնազանութիւն մ՚ունէր։ Կտուցը դեղին էր, ոտներն ու ճանկունները կապոյտ, թեւերը կաղնեգոյն ծիրանածայր, գլուխն ու ծոծրակը դեղնորակ, պարանոցը զմրխտագոյն, փորն ու լանջը թուխ մաշկամրգագոյն։ Երկու եղջերաձեւ նրբափետուր ցցունք բարձրացած էին իւր երկայն պոչին վրայ, որոյ ամենաթեթեւ եւ ամենանուրբ փետուրները կ՚ամբողջացնէին այդ հրաշալի թռչունին հիասքանչ գեղեցկութիւնը, զոր բնիկները՝ բանաստեղծաբար՝ «արեգակնահաւ» կը կոչեն։

Ջերմապէս կ՚ըղձայի կարենալ Փարիզ տանիլ զայն եւ ընծայել բուսաբանական պարտիզին, որ ոչ մի դրախտահաւ չունի ողջ։

«Այդ չափ հազուագիւ՞տ է այդ թռչունն, հարցուց Քանատացին, իբրեւ որսորդ մը, որ արուեստական տեսակէտով չգնահատեր որսական կենդանիներն։

—Այո՛, քա՛ջ բարեկամս, յոյժ հազուագիւտ է, եւ մանաւանդ յոյժ դժուարաւ կը բռնուի ողջ։ Մեռեալն իսկ կարեւոր նիւթ մ՚է շահավաճառի։ Այս պատճառաւ բնիկներն անոնց կեղծերը շինել մտաբերած են արուեստական մարգարիտներու եւ ադամանդներու պէս։

—Ինչ, գոչեց Քոնսէյլ, կեղծ դրախտահաւե՞ր ալ կը շինուին։

—Այո՛, Քոնսէյլ։

—Եւ պարոնը գիտէ՞ բնիկներուն գործածած հնարքը։

—Կատարելապէս։ Դրախտահաւերն՝ արեւելեան մուսսոնի (*) ժամանակ կը կորսնցնեն իրենց պոչը պատող փառաւոր փետուրները։ Բնիկները՝ զանոնք ժողվելով նախապէս կրճատեալ խեղճ պապկայի մը վրայ կը փակցնեն ճարտարապէս։ Յետոյ կը ներկեն կցուածը, կը ջրդեղեն թռչունն, եւ Եւրոպա ղրկելով կը վաճառեն թանգարանաց եւ գեղարուեստասիրաց։

—Գէշ չէ, ըսաւ Նէտ Լանտ, եթէ թռչունն խելք չէ, փետուրներն անոր են, եւ քանի որ ուտելու բան մը չէ, բնաւ անպատեհութիւն չեմ տեսներ ես այդ խարդախութեան մէջ։

Սակայն, մինչ իմ բաղձանքս լցուած էր դրախտահաւը ձեռքս անցունելով, Քանատացի որսորդին բաղձանքը չէր լցուած տակաւին։ Բարեբաղդաբար, ժամը երկուքին միջոցները Նէտ Լանտ անտառային պատուական խոզ մը զարկաւ, այն տեսակէն, որ բնիկները «պարի-ութանկ» կը կոչեն։ Կենդանին յոյժ յարմար ժամանակ կուգար մեզ չորքոտանւոյ ճշմարիտ միս ընծայելու, ուստի եւ համակրանօք ընդունուեցաւ։ Նէտ Լանտ փառաւորեցաւ իւր այս հրացանի հարուածով, կենդանին՝ ելեկտրական գնդակով զարնուելուն պէս՝ ընկած էր դիտապաստ։

Քանատացին իսկոյն մորթեղերծ ըրաւ, փորը պարպեց, իրիկուան ճաշին համար վեց եօթն կտոր կողիկ հանելէ վերջ՝ մէկ կողմ դրաւ։ Յետոյ նորէն հրացանը ձեռքն առաւ որսը շարունակելու համար, որ առաւել եւս նշանաւոր պիտի լինէր շահատակութեամբք Նէտի եւ Քոնսէյլի։ Արդարեւ, երկու բարեկամք, թուփերն հետախուզելով, ագեվազներու խումբ մ՚ոտք հանեցին, որք աճապարել փախչիլ սկսան ոստոստելով իրենց առաձիգ թաթերուն վրայ։ Բայց որչափ եւ արագ կը փախչէին, չկրցին ազատիլ որսորդաց ելեկտրական գնդակներէն։

«Ա՛, պարո՛ն դասատու, գոչեց Նէտ Լանտ, որոյ գլուխը կը ցանկէր որսորդի կատաղութիւնն. ինչ պատուական որս, մանաւանդ երբոր իւր շոգիով եփի, և ինչ պատուական պաշար Նօթիլիւսի համար։ Երկո՛ւ, երե՛ք, հի՛նգ փռուած են գետինն, և երբ կը խորհիմ թէ մեք երեքս պիտի ուտենք այս միսն, եւ թէ նաւուն մէջի ապուշները փշուր մ՚իսկ չպիտի ունենան։»

Կը կարծեմ, որ եթէ Քանատացին՝ իւր չափազանց ուրախութենէն՝ այնչափ շատ չխօսէր, ագեվազներուն ամենն ալ կ՚սպաննէր, բայց տասներկուքի չափ միայն կրցաւ զարնել այդ շահեկան պարկաւորներէն, որք ապլակենդական ստնաւորաց առաջին կարգը կը կազմեն, ըսաւ Քոնսէյլ։

Այս կենդանիք նկնահասակ էին։ Ագեվազ-ճագարաց մէկ տեսակն էին, որ սովորաբար ծառոց փորոքներուն մէջ կը բնակին, եւ սաստիկ երագավազ են. բայց իրենց փոքրամարմնութեամբ հանդերձ՝ յոյժ համեղ միս մ՚ունին։

Շատ գոհ էինք մեր որսորդութեան արդիւնքէն։ Նէտի ուրախութիւնը մեծ էր։ Միտքը դրաւ հետեւեալ օրն ալ գալ այդ դիւթական կղզին, եւ մէջը գտնուած ուտելի չորքոտանիներն ամենն ալ սպաննել։ Բայց դէպքերն ի հաշիւ առած չէր։

Իրիկուան ժամ վեցին ծովեզրը վերադարձած էինք։ Մեր մակոյկը խարսխեալ կեցած էր իւր սովորական տեղը։ Նօթիլիւս երկար ժայռի մը նման ալիքներէն դուրս ցցուած կը տեսնուէր ծովեզրէն երկու մղոն չափ հեռի։

Նէտ Լանտ, առանց այլ եւս յապաղելու, ճաշի մեծ գործին զբաղեցաւ։ Որսական կերակուրներ եփելու մասին սքանչելապէս ճարտար էր։ Պարիւթանկին կողիկներն ածուխէ կրակի վրայ խորովելով, անուշ հոտ մը ծաւալեցին մթնոլորտին մէջ. . .

Բայց շուտով նշմարեցի որ ես ալ Քանատացւոյն ընթացքին կը հետեւէի, յափշտակեալ մնալով թարմ խոզենւոյ խորովածի մ՚առջեւ։ Թող ներեն ինձ ընթերցողք, ինչպէս որ ես ալ ներեցի վարպետ Լանտի, միեւնոյն պատճառներով։

Վերջապէս ճաշը գերազանց եղաւ։ Երկու հաւփալք ամբողջացուցին զայս արտասովոր խորտկացուցակ։ Սագուի հացը, արտոկարպոսի հացը, քանի մը մանգ, կէս երկոտասնեակի չափ անանաս, եւ տեսակ մը հնդիկ ընկուզներու խմորեալ հեղուկը մեծապէս զուարթացուցին զմեզ։ Կը կարծեմ իսկ թէ պատուական ընկերացս այս գաղափարները բաղձացուածին չափ յստակութիւն չունէին։

«Չե՞նք կրնար այս իրիկուն նաւը չվերադառնալ, ըսաւ Քոնսէյլ։

(Շարունակելի)

(*) Պարբերական հողմ Հնդկաց ծովուն ·

ԱՒՍՏՐՕ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ Պ. ԹԻԶԱՅԻ

Աւասիկ ամբողջ թարգմանութիւն Հունգարիոյ Նախարարապետին յայտարարութեանց ի պատասխան պուլկարական խնդրոյն վրայ իրեն ուղղեալ չորս հարցմանց ·

«Այս չորս հարցմանց մէջ կէտեր կան, որոց ո՛չ մէկ աշխարհական կարէ պատասխանել առանց վնասելու Պետութեան շահուց։

«Նախ, կը մերժեմ այն անձնականութիւն թէ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարը կանխաւ տեղեկութիւն ունի եղեր Աղեքսանդր Իշխանի դէմ ուղղեալ դաւադրութեանն․ կը յայտարարեմ նաեւ թէ նախարարն երբեք ո՛ եւ է պայմանաւ հաւանութիւն չէր տուած այդ դաւադրութեան։ (Կեցցէ՜ներ։)

«Արտաքին գործոց նախարարը չէր կրնար գուշակել այս դէպքեր, ո՛չ ալ յաջորդ դէպքերն, եւ ո՛չ իսկ կրնար գիտնալ թէ Աղեքսանդր Իշխան Ցարին հաճութենէն կախում ունենալ պիտի տար իր Պուլկարիոյ գահուն վրայ մնալու որոշումը։

«Մեր եւ Ռուսիոյ միջեւ ո՛ եւ է համաձայնութիւն չկայ Պալքանեան Թերակղզւոյն արեւելեան եւ արեւմտեան կողմերն այս կամ այն Տէրութեան ազդեցութեան առաւելակշռութեան մասին։ (Ծափեր։) Պերլինի Դաշնագրով Թերակղզւոյն մէջ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ բռնած դիրքը լիովին կը համապատասխանէ մեր շահուց, եթէ դաշնագրական տրամադրութիւնք անվթար պահուին։

«Արդ, նաեւ, նախարարը (Քալնոքի կոմս) խորհուրդ տուաւ Սոֆիայի կառավարութեան, նոյն իսկ Պուլկարիոյ շահուն համար, որ գաղտնի որոշումներ չառնէ նոյն դէմ որք Աղեքսանդր Իշխանի դէմ դաւադրութեան մասնակցեցան. բայց նաեւ նախարարն ո՛ եւ է ձեռնարկ չըրաւ ի պաշտպանութիւն Սոֆիայի դաւադրաց։ ([illegible])

«Այս քանի մը մասնաւոր կէտերու վրայ պատասխանելէ յետոյ, կուգամ ընդհանուր յայտարարութեանց։

«1868ին, երբ առաջին անգամ առիթ ունեցայ կարծիք յայտնել արեւելեան խնդրոյն վրայ, ըսի թէ, երբ կարեւոր փոփոխութիւնք տեղի ունենան, մեր շահը կը պահանջէ որ Պալքանեան Թերակղզւոյ ժողովուրդք ինքնօրէն Պետութիւններ դառնան իրենց ինքնուրոյն յատկութեանց համաձայն։ (Ընդհանուր հաւանութիւն։)

«Մեր արտաքին գործոց նախարարին հետ համաձայնութեամբ, կը խորհիմ թէ այս քաղաքականութիւն այսօր եւս կը համապատասխանէ մեր Տէրութեան շահուց, (Ճշմարիտ է,) եւ թէ մեր Պետութիւն, հողային ընդարձակման եւ աշխարհակալութեան ամեն կամէցութիւն մերժելով պարտի գործածել գլխաւոր ազդեցութիւն նպաստաւորելու այս ժողովրդոց աճմանն իբրեւ ինքնօրէն պետութիւններ, եւ արգիլելու այդ երկրաց ենթարկումը թեւարկութեան մը, որ նախատեսեալ չէ դաշնագրով, կամ օտար Տէրութեանց մէկուն ազդեցութեան մշտական վիճակի մէջ հաստատումը։ (Կեցցէ՜։)

«Ո՛ եւ է փոփոխութիւն տեղի չէ գտած օտար Տէրութեանց հետ մեր դաշնակցական յարաբերութեանց մէջ։ Գերմանիոյ հետ առաջուան կացութեան մէջ ենք, եւ ճշգրիտ այս պատճառաւ տարակոյս չունինք թէ պիտի կրնանք պաշտպանել մեր էական շահեր առանց վտանգելու ընդհանուր խաղաղութիւնը։

«Պերլինի Դաշնագրին, հակառակ զանազան բանադատանաց, որոց ծանրագոյնն եղաւ Արեւ. Ռումելիոյ անցեալ տարուան դէպքը, պէտք է նկատուի դեռ եւս ի զօրութեան, եւ չենք գիտեր թէ ո՛ եւ է օտար Տէրութիւն այս մասին հակառակ տեսակէտով մը շարժի։

«Կառավարութիւնը կը պնդէ նաեւ իր այն տեսութեան վրայ թէ, ըստ արդի Դաշնագրոց, եւ ի պարագային որ Թուրքիա ի գործ չդնէ իր ստացեալ իրաւունքը, ո՛չ ոք իրաւունք ունի զինու զօրութեամբ միջամտել Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ, կամ հոն հաստատել գերիշխանութիւն։ Նաեւ, Պալքանեան Պետութեանց օրինական վիճակին մէջ ո՛ եւ է փոփոխում տեղի չի կրնար ունենալ առանց հաւանութեան դաշնակից Տէրութեանց։ (Կեցցէ՜ներ։)

«Աւասիկ մեր քաղաքականութիւն։ Կը յուսանք յաջողիլ համաձայնութեամբ Տէրութեանց հետ, առանց խաղաղութիւնը վրդովելու։ Զայս յաջողութիւն չենք ուզեր վտանգել կանխահաս եւ խիստ յայտարարութեամբ։ Պիտի աշխատինք ամենայն հանդարտութեամբ եւ չափաւորութեամբ, որք կրկնապէս հարկաւոր են արդի տագնապալից ժամանակներու մէջ, բայց նաեւ ամենայն լրջութեամբ եւ հաստատամտութեամբ։

«Խնդրեմ արձանագրել իմ այս պատասխանս»։ (Երկար ծափահարութիւններ Աջակողմէն։)

Հարցապնդման հեղինակները գոհ չեղան այս բացատրութիւններէ։ Պ. Թիզա պատասխանեց թէ ո՛չ ոք կրնայ աւելի մանրամասն բացատրութիւններ տալ։ Ժողովը ստուար մեծամասնութեամբ արձանագրեց Նախարարական յայտարարութիւնը։

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՍՈՖԻԱ

ՍՈՖԻԱ, 30 սեպտ. — Այսօր ցոյց մը տեղի ունեցաւ Ռուսիոյ հիւպատոսարանին առջեւ։ Պատգամաւորութիւն մը, որ կը բաղկանար Սոֆիայի իւրաքանչիւր եկեղեցիէն երկու հոգիէ եւ որոյ գլուխն էին Սոֆիայի երկու երեսփոխաններ, Պ. Պ. Վուլչեֆ եւ Բասապոֆ, եւ քաղաքապետութեան մի քանի անդամներ, Բաւլպարս զօրավարին ներկայացաւ։ Պ. Վուլչեֆ խօսք առնելով ըսաւ թէ պուլկար ժողովուրդը խորապէս նուիրեալ է Ցարին, սակայն գործոց վիճակն այնպէս է որ կարելի եղածին չափ շուտով նոր Իշխան մը անուանումը կենսական կարեւորութիւն ունի։

Զօրավարը պատասխանեց. «Կայսրն ի սրտէ կը սիրէ պուլկար ժողովուրդը. կ'ուզէ անոր բարեկեցութիւնն եւ բարգաւաճումն, եւ պիտի պաշտպանէ անոր արտաքին եւ ներքին ազատութիւնը. սակայն այդ նպատակին համնելու համար, անհրաժեշտ է որ ընտրութիւնք աւելի ուշ կատարուին։ Ուստի պահանջեցի եւ կը շարունակեմ պահանջել պուլկար կառավարութենէն ընտրութեանց յետաձգումը նոյեմբեր ամսուն։»

Պ. Վուլչեֆ դարձեալ յայտնեց Պուլկարաց երախտագիտութիւնը Ցարին բարի կամեցողութեանց համար, սակայն կրկնեց թէ պետութեան ապահովութիւնն եւ օրինաւորութեան ու Սահմանադրութեան յարգանքը կը պահանջեն որ ընտրութիւնք անյապաղ կատարուին։

Զօրավարը պատասխանեց. «Կը մոռնաք թէ Իշխանին ընտրութիւնը պուլկարական գործ մը չէ, այլ միջազգային։ Իշխանի որոշում եղած չէ տակաւին, եւ այնչափ շուտով չպիտի լինի, այնպէս որ եթէ ընտրութիւնք երկու շաբաթէն կատարուին, պէտք է սպասել երկու երեք ամիս որ Մեծ Սօպրանիէն գումարուի, Իշխանին ընտրութեան նկատմամբ իրաց լիուլի գիտակցութեամբ։»

Պ. Վուլչեֆ ըսաւ յայնժամ թէ քանի որ երեք տարիէ ի վեր կ'աշխատուէր Աղեքսանդր Իշխանին տապալման, զարմանալի է որ Տէրութիւնք կանուխէն մտածած չլինին նորա յաջորդին վրայ։

Զօրավարը քանի մը քայլ առաւ քաշուելու համար, յետոյ վերադառնալով իր խօսակցաց, ըսաւ. «Բան մ'ալ ըսեմ ձեզ. Աղեքսանդր Իշխանն եւ իր ընտանիքէն ո՛չ ոք պիտի վերադառնայ Պուլկարիա։ Այս յայտարարութիւնս կ'ընեմ ձեզ, որովհետեւ իմացայ թէ քանի մը անձինք կ'ուզեն Ազգային Ժողովը մղել Աղեքսանդր Իշխանին վերընտրութեան կողմը։»

Պ. Վուլչեֆ պատասխանեց թէ այդ գաղափարն ունեցող անձանց թիւը խիստ սահմանափակ է, եւ թէ ամեն ոք հարկադրեալ է ընդունիլ Եւրոպիոյ որոշումն այս խնդրոյ վրայ, հակառակ իր ջերմ զգացմանց։

ՊԵՐԼԻՆ, 28 սեպտ. Նացիոնալ Ցայտունկ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիա եւ Ֆրանսա կը ջանան համոզել զԲ. Դուռն որ Տէրութեանց դիմելով պահանջէ Անգլիայէն ելնել Եգիպտոսէ։

— ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 1 հոկտ. Նովոյէ Վրեմիա Մոսքուայէ հեռագիր մը կը հրատարակէ, ծանուցանող թէ քաղաքին վաճառականական ակմբոց մէջ խորին մտահոգութիւն կայ Պուլկարիոյ վիճակին վրայ։ Գործերը կանգ առած են, եւ իրաց վիճակն յոռեգոյն է քան նոյն իսկ պատերազմը։

— ՎԻԷՆՆԱ, 28 սեպտ. Բեդերսպուրկէ կը գրուի առ Փոլիթիշէ Քորրեսփոնտանց թէ պատերազմի վտանգն հեռացած կը համարուի Ռուսիոյ մէջ, միւս դաշնիճներուն հաշտարար տրամադրութեանց շնորհիւ։ Պուլկարիոյ մէջ իրաց ներկայ վիճակն աւելի ծանր կ'երեւի նոյն իսկ Պուլկարիոյ համար քան միջազգային յարաբերութեանց համար։

— ՄՈՍՔՈՒԱ, 30 սեպտ. Պ. Կատկով իր Մոսքովսքիյա Վէտոմոստի լրագրով ջերմապէս կը հաւանի Բաւլպարս զօրավարին պահանջմանց։ Կը յուսայ թէ Եւրոպա վերջապէս հասկցած պիտի լինի թէ Ռուսիոյ որոշմունք անխախտելի են, եւ թէ պէտք է Ռուսիոյ թողուլ այն տեղը որ իրեն կը պատկանի Պուլկարիոյ մէջ։

— ՍՈՖԻԱ, 30 սեպտ. Երէկ կռիւ մը տեղի ունեցաւ սրճարանի մը մէջ պուլկար սպայի մը եւ Ռուսիոյ հիւպատոսարանի մէկ սպասաւորին միջեւ, Բաւլպարս զօրավարին (վերեւ Թարգմանեալ) շրջաբերականին առթիւ։ Այս դէպք պատճառ պիտի լինի ծանուցագրերու փոխանակման մը Պուլկարիոյ ներքին գործոց նախարարին եւ Ռուսիոյ հիւպատոսարանին միջեւ։

—ՎԻԷՆՆԱ, 2 հոկտ. Նոյէ Ֆրայէ Փրէսսէ հեռագիր մը կը հրատարակէ, ծանուցանող թէ Պուլկարիոյ նախարարաց խորհուրդը, ժամանակ մը վարանելէ եւ բաժնուելէ միայն յետոյ, վերջապէս միաձայնութեամբ որոշեր է զիջանիլ Ռուսիոյ պահանջմանց, պայմանաւ որ նախապէս ռուս կառավարութիւնը պարտաւորիչ յայտարարութիւն մ'ընէ թէ Պուլկարիոյ Սահմանադրութիւնն եւ անկախութիւնն անվթար պիտի պահուին։

Մանչէսթր Կարտըն, իր խմբագրական յօդուածոց մէջ, կը շարունակէ ջատագովել ռուսական գործողութիւնն ի Պուլկարիա, եւ կը հարուածէ Հունգարիոյ Նախարարապետին եւ Անգլիոյ Նախարարաց աւելի կամ նուազ հակառուս յայտարարութիւններն, ինչպէս նաեւ Պուլկարիոյ Խնամակալութեան եւ Նախարարութեան ընթացքը։ Մ. Օպզէրվըր նաեւ գրէ թէ ամեն թուով կը հրատարակէ հեռագրեր Սոֆիայէ ստացուած։ Աւասիկ երեկի թուոյն մէջ տեսնուած հեռագիրը.

— ՍՈՖԻԱ, 2 հոկտ. Խնամակալութեան կառավարութիւնը, պատասխանագրոյն մէջ զոր մասամբ Ռուսիոյ դիւանագիտական գործակալին, շնորհակալութիւն կը յայտնէ Բաւլպարս զօրավարին իր խորհրդոց համար, եւ կը յայտարարէ թէ պիտի հետեւի անոնց, ցորչափ չեն հակառակիր երկրին Սահմանադրութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօն. Ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Դիմաքսեան Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոսի եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1. Ժողովն ըստ իւր նախորդ որոշման Ընծայարանի խնդիրը ներկայած էր Խառն Ժողովոյ. սակայն Խառ. Ժողովը խնդրած էր որ Ընծայարանի համար անհրաժեշտ ծրագիր մը ներկայացուի, թէ դասախօսութիւնք քանի՞ տարի պիտի տեւեն եւ այլն։ Ուստի նկատելով որ այդ ծրագիր արդէն պատրաստուած է, Ժողովը զայն վերջին անգամ ընթեռնլով վաւերացուց եւ որոշեց Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նստին ներկայել։

2. Արմաշիկ Գեր. Առաջնորդին մէկ գրին տեղեկանալով որ Քարբերդցի կարգալոյծ Երեմիա անուն անձ մ'երբեմն կ'աշխատի եղեր Քարբերդի մէջ քահանայագործութիւն ընել, որոշեց գրել ի Քարբերդ եւ Ա. աթոռ որ յիշեալ Երեմիան արգիլուի հոգեւոր պաշտօն վարելէ եւ իբրեւ աշխարհական ճանչցուի։

3. Մայրաքաղաքիս եկեղեցական երգեցողութեանց երաժշտապետք, որք Ժողովոյ նախորդ որոշման համաձայն հրաւիրուած էին, ներկայացան եւ իրենց մէջէն մասնաժողով մ'ընտրեցին որպէս զի Էջմիածնոյ Շարականը, Տաղարանն եւ Ժամագիրքը աչքէ անցնելով ժողովոյ ներկայացնեն։ Ժողովն այս առթիւ սկզբունք ընդունեց իրեն որ եկեղեցական ձայնագրութիւն չգիտցող անձինք աշխատին ուսանիլ եւ այնպէս պաշտօն վարեն։

4. Ռոսլինեան Արժ. Ամբրոսիոս վարդապետ հրաւիրուած լինելով, ներկայացաւ յատեան Կրօն. Ժողովոյ որ յանձնարարեց նմա երկրագործական վարժարանի համար բրած հանգանակութեանց հաշիւներն եւ բոլոր պաշտօնական գրութիւնները ներկայացնել յառաջիկայ նստին։

5. Ժողովն նկատողութեան առնլով Խասգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ՝ ապօրինի կենակցութեան մը վաւերացնելու մասին տուած վկայագիրը եւ նոյնպէս այլ եւ այլ գեղծումներ որք տեղի կ'ունենան նմանօրինակ պարագաներու մէջ, որոշեց յանձնարարել պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր որպէս զի կնոյժողներու եւ ապրածներու ցանկը պատրաստէ, գիտնալու համար թէ ո՞վք են օրինաւոր կին եւ այր ունեցողներն։

6. Ժողովը տեղեկանալով որ Շապին-Գարահիսարի հրդեհը բազմաթիւ ազգայիններ թշուառութեան մատնած է, ցաւ զգաց եւ որոշեց շրջաբերական մ'ուղղել մայրաքաղաքիս բոլոր քարոզչաց հրաւիրելով ըստ նախընթաց կարգաց ժողովրդեան որպէս զի իրենց նպաստները չխնայեն մասնաժողովին որ Վարչութեան կողմէ արտօնեալ Տեսչակալ մը պիտի ներկայանայ հրկիզելոց ի նպաստ դրամ հաւաքելու համար։ Նոյնպէս որոշեց ցաւակցութեան եւ մխիթարական կոնդակ մը ղրկել ի Շապին-Գարահիսար։

Իսլամաց Տարեգլխոյն առթիւ Հռոմէական Հայոց Պատրիարք Գեր. Ազարեան Սրբազան շնորհաւորական ուղերձ մը մատուցեր է Վեհ. Սուլթանին, որ ի պատասխանի, բարեհաճեր է կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի միջոցաւ իւր բարձր գոհունակութիւնն յայտնել տալ Ն. Սրբազնութեան։

Անգլիոյ եկեղեցականներէն Վերապատուելի Ճօրճ Սմօլ կիրակի օրն այցեց Ազգ. Կեդր. Վարժարանն, եւ անոր մէջ տիրող եւրոպական կանոնաւորութեան մասին իւր գոհունակութիւնն յայտնելով մեկնեցաւ։

Գէորգ էֆ. Այվազեան, սիօրէն խափանեալ Մեղու դաւէշտաթերթին, որ չորս տարիէ հետէ աքսորեալ կը մնար Միտիլլի կղզւոյն մէջ, կայսերական ներման արժանացած լինելով, երէկ Լոյտի շոգենաւով կ. Պոլիս վերադարձաւ իւր միակ որդւոյն հետ։ Ուղղակի Պատրիարքարան երթալով, Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացաւ, եւ յայտնեց զիւր խորին երախտագիտութիւն Ն. Սրբազնութեան մարդասիրական միջնորդութեան համար։

Կը լսենք թէ Միտիլլիի Վալի. Կուսակալն իւր Իտարէի Մէճլիսին անդամոց ստորագրութեամբ Մաղզաթա մը տուեր է Գէորգ էֆ.ին, հաստատող թէ աքսորավայրին մէջ ամենայն պարկեշտութեամբ եւ հանդարտութեամբ կենաք վարած էր ի գոհութիւն կառավարական իշխանութեանց։

Գէորգ էֆ.ի եւ որդւոյն շոգենաւի ծախքը վճարեր է Միտիլլիի Յունաց Մետրապոլիտ Գեր. Կոստանդիոս արքեպիսկոպոս, որ այս չորս տարուոյ աքսորման միջոցին ուրիշ բարիքներ ալ բրած էր նմա, մանաւանդ իւր պաշտպանութեան ներքեւ առնլով եւ ձրիապէս դաստիարակել տալով նորա որդին։

Ենի-Գափուի երկսեռ վարժարանաց Հոգաբարձութիւնը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել որ յիշեալ վարժարանաց ի նպաստ պատրաստուած վիճակահանութիւնն որ օգոստոս 24ին տեղի պիտի ունենար, վերջնապէս պիտի կատարուի յառաջիկայ կիւրակէ 28 սեպտեմբեր, Հայկանոյշ վարժարանին մէջ, ի ժամ 4 ըստ Թուրքաց։

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂՒՈՅՆ ՀԱՅԱԶԳԻ ԶՈՀԵՐԸ

Հետեւեալ նամակաւ մեզ հաղորդուած անհաւանականի թերութեան վրայ կը հրաւիրենք Հայտար-Փաշայի Երկաթուղւոյն Տնօրէնութեան խորին ուշադրութիւնն։ Ամեն քաղաքակիրթ երկրի մէջ ճանչուած մարդասիրութեան եւ հանրային պարտաճանաչութեան էական կէտ մ'է որ ընկերութիւն մը դրամական փոխարինութիւն մը կ'ընէ իւր գործին մէջ զոհուողներուն ընտանեաց։ Շատ ցաւալի բան մը կը լինի եթէ յայտ մասին ամեն քաղաքակիրթ երկրի օրինակն անտես առնելու չափ յառաջ տանի զանցառութիւնն Հայտար-Փաշայի Երկաթուղւոյն Պատ. Տնօրէնութիւնը.

ՑԱՆՆԱՐԱՔԻ, 22 սեպտ.

. . . Խմբագրապետ,

Յայտ է թէ Նիկոմիդեան երկաթուղւոյ վերջին արկածն սպաննեց 6 պանդուխտ Հայեր, 1 Թուրք եւ 1 Յոյն։ Կը լսենք թէ այս դժբախտ զոհերի ընտանիքներն չեն ստացած ցարդ Ընկերութեան կողմէ ո եւ է դրամական փոխարինութիւն, մինչ նոյն պարագայից համեմատ ընկերութիւնները կը նուիրեն մեծ գումարներ համանման պարագաներու մէջ։ Այլ ո՞վ պիտի պաշտպանէ սոյն դժբախտ իրաւունքն։ Մինչ Պատրիարքարանը չէ՞ կարող միջամտել. մինչ մամուլը չէ՞ կարող հրաւէր կարդալ Հայտար-Փաշայի ընկերութեան պարտաճանաչութեան։

* * *

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՐՔԷՍԱՔ ԴԷՐ-ԾՈՎԱԿԱԼՆ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Միջերկրականի ֆրանսական նաւատորմին ընդհ. հրամատար Մարքէսաքի Մարգիզն երեկ ժամը 1ինն կ. Պոլիս ժամանեց իւր նաւատորմին լրատար Մէթէոր շոգենաւով որում կ'ուղեկցէր դեսպանատան պաշտ Բէթէլ շոգենաւն։ Երբ Մէթէոր Սարայ-Պուռնիի առջեւ հասաւ, օսմանեան պաշտ շոգենաւը թնդանօթի տասն եւ հինգ հարուածներու արձակմամբ ողջունեց ֆրանսական շոգենաւն։ Օսմանեան պաշտ շոգենաւուն ինչպէս նաեւ միւս բոլոր օսմ. շոգենաւուց նաւաստիք կայմերուն վրայ բարեւի կեցած էին։ Նոյն միջոցին, Մէթէոր եւս տասն եւ հինգ թնդանօթ արձակեց փոխադարձաբար։ Տօլմա Պաղչէի պալատան մէջ ծովակալին դալստեան կ'սպասէին Խարիճիյէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ, կայս. Թիկնապահ Ահմէտ փաշա եւ գնդապետ Հագգը պէյ որք, երբ ծովակալին շոգենաւը խարիսխ նետեց, անմիջապէս շոգեմակոյկներով Մէթէոր գացին ու ֆրանսացի ծովակալին բարի գալուստ մաղթելէ յետոյ Տօլմա Պաղչէի պալատը բերին զնա։

Անդ, սակաւիկ մը հանգիստ առնելէ յետոյ, հանդիսական կառքերով Եըլտըզի կայս. պալատը գնացին։ Կառքերու առջեւէն կ'ընթանային դեսպանատան չորս Գաւազներ։ Առաջին կառքին մէջ բազմած էին Մարքէսաք ծովակալը եւ ֆրանսական դեսպան Մօնդէպէլլօ կոմսն որոց դէմ կը գտնուէին Իպրահիմ պէյ եւ Ահմէտ փաշա։ Միւս կառքերուն մէջ կը գտնուէին ծովակալին հետեւորդք եւ օսմանեան բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Եըլտըզի պալատան առջեւ, զինուորական գունդ մը բարեւի կեցած էր եւ կայս. նուագածուաց խումբը կը նուագէր։ Պալատան մէջ ծովակալն ընդունեցաւ արարողապետ Մինիր փաշայի եւ արքունեաց Մարեշալ Օսման փաշայի կողմէ եւ քիչ յետոյ գահոյից դահլիճն առաջնորդուելով պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու որ սիրալիր ընդունելութիւն մ'ըրաւ նմա։ Յաւարտ ունկնդրութեան, դեր-ծովակալն առաջնորդուեցաւ մեծ սրահն ուր Մինիր փաշա Վեհ. Սուլթանի կողմէ առաջին աստիճանի Մէճիտիյէ պատուանշան նուիրեց Մարքէսաք դեր-ծովակալին եւ առաջին աստիճանի Օսմանիէ՝ ֆրանսական դեսպան Մօնդէպէլլօ կոմսին ինչպէս նաեւ այլ եւ այլ կարգի պատուանշաններ ծովակալին հետեւորդաց։

*

* *

Երեկոյին շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ կայս. պալատան մէջ ի պատիւ ֆրանսական հրամատարին։

Սեղանին կը նախագահէր Վեհ. Սուլթանն իւր շուրջ ունենալով Մարքէսաքի մարգիզը, կայսերազուն Իշխանք՝ Բարձր. Մէճիտ, Սելիմ, Շէվքէթ եւ Թէվֆիգ էֆէնտիները, Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշա, Մօնդէպէլլօ կոմսը, Պետական Խորհրդոյ նախագահ Արիֆի փաշա, Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա, Սպարապետ Ալի Սայիպ փաշա, Ներքին գործոց նախարար Մինիր փաշա, Ծովային նախարար Հասան փաշա, Դատական նախարար Ճէվտէթ փաշա, Կրթական նախարար Մինիֆ փաշա, Առեւտրական նախարար Հագգը փաշա, Եվգաֆի նախարար Մուսթաֆա փաշա, Ղազի Օսման փաշա, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշա, Մինիր փաշա, կայս. անձնական Գանձուն նախարար Յակոբ փաշա, կայս. Թիկնապահ Միւշիր Տէրվիշ փաշա, Ֆուատ փաշա, բժշկապետ Մավրոյէնի փաշա, Փարիզի օսմ. դեսպան Էսատ փաշա, դաշնակցաց յանձնաժողովոյ նախագահ Րիզա փաշա, Ելեւմտական նախարար Զիհնի էֆէնտի, Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիւհտի էֆէնտի, առաջին սենեկապետ Օսման պէյ, Մեծ-Եպարքոսի խորհրդական Շէֆգաթի էֆէնտի, առաջին Թիկնապահ Մէճիտ փաշա, Ֆերիգ Րիզա փաշա, Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր քարտուղար Րէշիտ պէյ, Հօպ փաշա, Ահմէտ փաշա, Խարիճիյէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ, Տրէյզէ փաշա, Ղալիպ պէյ եւ ֆրանսական դեսպանատան բարձրագոյն պաշտօնատարք ու ծովակալին հետեւորդ սպայք։

Հացկերոյթի միջոցին կայս. պալատան նուագածուաց խումբն նուագեց Համիտիէի եւ ֆրանսական քայլերգերն եւ ուրիշ գեղեցիկ կտորներ։ Սեղանի վրայ Մարքէսաք դեր-ծովակալն եւ Մօնդէպէլլօ կոմսը Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր մեծարանաց արժանացան։ Յաւարտ հացկերոյթին, ծովակալը դեսպանն եւ նոցա հետեւորդք յատուկ կառքերով եւ միեւնոյն հանդիսիւ Տօլմա-Պաղչէի պալատը վերադարձան ժամը 2 1/2ին եւ շոգենաւակներով Թարապիոյ ֆրանսական դեսպանատունը գնացին ուր անցուցին գիշերը։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Սուրիական Տրիպոլսոյ նախնական պատժական ատենի նախագահ Թէվֆիգ էֆէնտի Իչ Իլ փոխադրեցաւ եւ նմա յաջորդեց Իչ Իլի նախնական ատենի ընդհ. դատախազի օգնական Արիֆ էֆէնտի։

Իչ Իլի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական անուանեցաւ Բերայի նախնական դատարանի նախկին հարցաքննիչ դատաւոր Տէրվիշ էֆէնտի։

Ներկայ Մուհարրէմ ամսոյ սկիզբէն Մէքքէյի Մոլլա անուանեցաւ Վճռաբեկ ատենի անդամներէն Ապտ-իւլ-Սէթթար էֆէնտի եւ Մէտինէի Մոլլա՝ Որբերու ստացուածոց վարչական ժողովոյ անդամ Մէհմէտ Զէքի էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ ամրութեանց շինութեան յանձնաժողովոյ նախագահ Միրլիվա Հագգը փաշայի։

Վեհ. Սուլթանը գեղարուեստից եւ գիտութեան շքադրամ մը շնորհեց Պոլսոյ իգական վարժարանաց տնօրէնուհի հանգուցեալ գնդապետ Թահիր պէյի տիկնոջ։

ՄԻԹԻՆԿ Ի ՍՈՖԻԱ

Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ կիւրակէ օրը Սոֆիայի մէջ մեծ Միթինկ մը գումարուեր է ի ներկայութեան հինգ հազարի չափ ժողովրդեան։ Բաւլպարս զօրավարն ատենախօսութիւն մը ընելով Ռուսիոյ զգացումներն եւ նպատակները բացատրել ուզեր է, սակայն Պուլկարք առանց ականջ կախելու Պ. Բաւլպարսի ճառին, սկսեր են աղմուկ յարուցանել որով զօրավարը ստիպուեր է դադրեցնել իր ատենախօսութիւնն եւ բեմը թողուլ։ Այս միջոցիս ժողովուրդն սկսեր է «կեցցէ Աղեքսանդր Պաթէնպէրկ Իշխանն» աղաղակելով Ռուսիոյ դէմ մասնաւոր ցոյցեր ընել։ Նոյն պահուն լրագրական թղթակից մը «կեցցէ Ռուսիա» գոչեր է, սակայն ժողովուրդն անմիջապէս թղթակցին վրայ խուժելով, լաւ մը դանակոծեր է զնա։

Այս առթիւ Թայմզ հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ ·

«Մեծ կարեւորութիւն ունեցող այս դէպքին մանրամասնութիւնք կը պակսին, սակայն այս դէպքէն կը հետեւի թէ Պուլկարք կ'ուզեն հարուած մը տալ ռուսական քաղաքականութեան եւ չգիտցուիր թէ այս վիճակն ինչ ուղղութիւն պիտի ունենայ»։

ՍԸՐ ԷՏ. ԹՕՐՆԹԸՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ յառաջիկայ հինգշաբթի գիշեր հացկերոյթ մը կուտայ Պէօյիւքտէրէի դեսպանատան մէջ ի պատիւ անգլիական դեսպանին որ շաբաթ օրը կը մեկնի մայրաքաղաքէս ի Լոնտոն։ Սեղանին ներկայ պիտի գտնուին նաեւ միւս դեսպանք եւ յետոյ երեկոյթ մը պիտի տրուի որուն հրաւիրեալ են օսմ. նախարարք։

Պարոն եւ Տիկին Քալիչէ եւս շաբաթ գիշեր Պէօյիւքտէրէի աւստրիական դեսպանատան մէջ սեղան մը տուին ի պատիւ Սըր Էտ. Թօրնթընի։ Սեղանին ներկայ էին Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա, գերմանական դեսպանն ու Տիկին Րատովիչ, ռուսական դեսպանն եւ Տիկին Նէլիտոֆ, ֆրանսական դեսպան Մօնդէպէլլօ կոմսն եւ այլք։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դահիրէէն կը հեռագրեն թէ նախորդ Խտիւին գործակալ Լավիզօն անուն ռուսահպատակ անձը, զինեալ Աղեքսանդրիացւոց օգնութեամբ սեպտ. 17ին տիրեր է Իսմայիլեայի պալատան։

Այս պալատ մին է այն շէնքերէ զորս կը պահանջէ Իսմայիլ փաշա։ Ռուսական հիւպատոսին միջամտութեան վրայ Պ. Լավիզօն դուրս հաներ է իր Աղեքսանդրիացիները։

Այդ մարդ կը յայտարարէ թէ այս ընթացքը բռնի էր, որպէս զի հարկադրէ եգիպտական դատարաններն որ Իսմայիլ փաշայի պահանջմանց արդարացի լինելը ճանչնան։

Այս միջադէպին վրայ, Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ փութով Գահիրէ վերադարձեր է։

Կըսուի թէ անգլ. կառավարութիւնն որոշեր է Եգիպտոս վերադարձունել Զոպէյր փաշան, որ յաքսոր կը գտնուի, նկատելով որ Սուտանի արդի կացութեան մէջ անոր ներկայութիւնը վտանգաւոր չհամարուիր։

Երբեմն Արապի փաշայի բժիշկ Մուսթաֆա-էլ-Նէկտի որ չորս տարուան աքսորանաց դատապարտուած լինելով կ. Պոլիս կը գտնուէր, սեպտեմբ. 15ին Աղեքսանդրիա վերադարձեր է։

ԹՂԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանի առաջին Սենեկապետ Օսման պէյ ստացած է կայսերական Ֆերմանն որ թղթի գործարանի մը հաստատման արտօնութիւնը կը շնորհէ նմա, հետեւեալ առանձնաշնորհումներով. 1. Օսման պէյ թղթի գործարանի հաստատման մենաշնորհը պիտի ունենայ ամբողջ Թուրքիոյ համար, առանց սակայն դպչելու Պետութեան մէջ արդէն հաստատեալ համանման գործարաններ. 2. Արտօնատէրն իրաւունք ունի, իր գործարանի շէնքին կառուցման համար ձրիաբար առնուլ իրեն յարմարագոյն երեւցած ո՛ր եւ է Միրի հող. 3. Այդ գործարանին յատկացեալ ամեն կարգի մեքենայից, պիտոյից ու գործիքներու օտար երկիրներէ կամ Թուրքիոյ ուրիշ կողմերէ փոխադրութիւնը պիտի կատարուի առանց մաքսի. 4. Նմանապէս մաքսատուրքէ ազատ պիտի լինին գործարանի արտադրութիւնք, երբ օտար երկիր ղրկուին կամ երկրին մէկ կողմէն միւս կողմը. 5. Արտօնատէրը պարտաւոր է իւր գործարանը կայս. կառավարութեան յանձնել յաւարտ արտօնութեան պայմանաժամին, այն է յիսուն տարիէն, պայմանաւ սակայն որ կառավարութիւնը վճարէ գործարանին մեքենայից ու այդ թուականին, մէջը գտնուող բոլոր նիւթոց արժէքը, մասնագիտաց կողմէ գին մը կտրուելէ յետոյ։

Ասոնցմէ զատ, կան նաեւ կարգ մը երկրորդական առանձնաշնորհումներ։ Օսման պէյ արտօնեալ է միանգամայն բաժնետիրաց օսմ. ընկերութիւն մը կազմել սոյն մենաշնորհի շահագործման համար։

Նկատելով որ Թուրքիա մեծաքանակ դրամ կը վճարէ Եւրոպիոյ, մանաւանդ Աւստրիոյ, իւր սպառած թղթին համար որոյ տարեկան գումարը կը հասնի աւելի քան 30,000,000 ղրուշի, տարակոյս չկայ թէ Օսման պէյի սոյն ձեռնարկը մեծապէս օգտակար կրնայ լինիլ երկրին։

Թէհրանի իտալական դեսպան Տօնաթօ կոմսը մէկ քանի օրէ հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուի իւր տիկնոջ հետ։

Ռումանիոյ մէջ հնտախտ ծագած լինելուն պատճառաւ, Վեհ. Սուլթանն հրամայած է առողջապահական բարձրագոյն ժողովոյն յարտասովոր նիստ գումարիլ եւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ համաճարակ ախտին ի Թուրքիա մուտքն արգիլելու համար։

Հիճազի կուսակալութեան նախկին տեղակալ Խուրշիտ փաշա, որ երկար ժամանակէ հետէ անկողնոյ կը ծառայէր, մեռաւ։

Բ. Դրան կողմէ ի պաշտօնէ ծանուցուեր է Պարոն Հիրշի որ իւր ծանուցեալ խնդիրը կարգադրելու համար իրաւարարներ կարգէ։

Քանի մ'օրէ հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուի Սերպիոյ երկաթուղեաց մընորէն Պ. Բիլոգէր, Թուրքօ-սերպիական երկաթուղւոյ միացման վերաբերեալ խնդրոյ կարգադրման համար։

Իզմիրի հելլենական հիւպատոս Պ. Բաքաերկիատիս ի նպաստ Պեղոպէնէսի երկրաշարժէն աղէտեալներուն այդ քաղաքին մէջ ընդամէնն 30,000 ֆրանք ոսկի դրամ հանգանակելով, հասուցած է կեդրոնական մասնախմբին։

Ելմտական նախարարութիւնը ծանուցած է առ որ անկ է թէ, ըստ որոշման Պետական Խորհրդոյ Օրէնսդիր ճիւղին, յետ այսորիկ 300 ղրուշ ամսաթոշակ ունեցող կառավարական պաշտօնէից երաշխաւորութիւնք ձրի պիտի վաւերացուին խմբագրութեանց դիւաններու (մուքավէլէթ մուհասեպէլէրի) կողմէ։

Մարդահամարի վարչութիւնը, նկատելով որ առանձնաշնորհեալ գաւառաց բնակիչներէն ոմանք որք մայրաքաղաքս կը բնակին, նէֆուսի թէզքէրէ կը խնդրեն իբր օսմանեան հպատակ, հրահանգ խնդրած է Ներքին գործոց նախարարութենէն թէ պէ՞տք է տալ խնդրուած նէֆուսի թէզքէրէն թէ ոչ։ Այս վերջինը, բանակցելով Արտաքին գործոց նախարարութեան հետ, խրատագէտ խորհրդականաց գրաւոր կարծեաց համաձայն և ըստ որոշման Պետական Խորհրդոյ, ընդհանուր շրջաբերական մ'ուղղելով ամեն կողմ ծանուցած է թէ Եգիպտոսի, Թունուզի, Կիպրոսի, Պուլկարիոյ, Արեւ. Ռումէլիի, Կրէտէի և Լիբանանու ժողովրդն իբրեւ օսմանեան հպատակ կը ճանչցուին կայս. կառավարութեան կողմէ, որով ինչպէս օսմանեան պետութեան մէկ գաւառէն միւսը գաղթողաց նէֆուսի թէզքէրէ կը տրուի նոյնպէս ալ վերոգրեալ առանձնաշնորհեալ նահանգներէն Կ. Պոլիս բնակող ժողովրդեան պիտի տրուի իբր օսմանեան հպատակ, նշանակելով նաեւ սոցա ծննդավայրն մանաւանդ որ այդ նէֆուսի թէզքէրէները դիւրութիւն կ'ընծայեն վերոգրեալ գաւառաց բնակչաց Կ. Պոլսոյ մէջ կալուած գնելու գործին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ա.-Եւրոպ.-ի Լրագրի երէկի թիւէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.

Ադր. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը Ներքին գործոց նախարարութեան ուղղեալ հեռագրով մը վերստին յայտնած է այն կամայական ընթացքը որուն կը հետեւին Ռումէլիի մաքսային իշխանութիւնք, Թուրքիայէն տարուած ապրանաց նկատմամբ։ Նշեալ իշխանութիւնք ապրանաց բուն արժէքէն 100էն յիսուն աւելի գին կը կտրեն եղեր։

Իրաց այս վիճակը բնականաբար մեծապէս կը վնասէ մեր վաճառականութեան, մանաւանդ որ Արեւ. Ռումէլիի արտադրութիւնք Կ. Պոլիս կը դրկուին առանց մաքս վճարելու։

—Ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, մինչեւ ցարդ շրջաբերութեան հանուած են 6250 հատ Ներքին փոխառութեան արժէթուղթք որք կը ներկայացնեն շուրջ 25,000,000 ղրուշի գումար մը։

—Օսմ. Ծխախոտի Րէժիի երրորդ տարեշրջանի վաճառմունք՝ բաղդատմամբ առաջին երկու շրջաններու մի և նոյն ժամանակամիջոցի վաճառմանց, հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտան.

	1885		1886	
Մարտ	117,000	ոսկի	114,000	ոսկի
Ապրիլ	122,000	»	124,000	»
Մայիս	135,000	»	134,000	»
Յունիս	117,000	»	120,000	»
Յուլիս	135,000	»	141,000	»
Օգոստ.	136,000	»	141,000	»
Գումար	762,000	»	774,000	»

Իսկ 1884 տարւոյ առաջին վեցամսէի մէջ Րէժիի վաճառմանց գումարն հասած էր 482,000 ոսկւոյ։

—Սպառապետութիւնը վերջին շաբաթներու մէջ հետեւեալ գնումներն ըրած է. 1600 հատ Կեսարիոյ չոր մորթ, քիլոն 9 ղրուշի.— 8600 հատ եզան և կովու մորթ, (Եւրոպիոյ) քիլոն 5 ղրշ.— 22,500 դարձեալ նոյն տեսակ մորթ, քիլոն 5 ½ ղրշ.— 15,000 էքթօլիտր ցորեան, 61 ական ղրշ— 30,000 էքթօլիտր ցորեան 58 ղրշ.—75,000 կանգուն սավորական չուխայ, կանգունը 21 ղրշ— 1,000,000 քիլօ գարի, քիլոն 21 և 99 ական փարայի։

Նմանապէս կայս. երկրորդ զօրաբանակին (Ադրիանուպոլիս) մէկ տարուան պիտոյից բաւականացող պաշար գնուած է։

—Գաւառներէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ ձմեռնային սերմնացանի համար գաւառային աշխատութիւնք սկսուած են գոհացուցիչ պայմանաց մէջ. Ցորենի և ալիւրի գները լաւ բռնուած են և բարձրանալու վրայ, չափաւոր ապրանք հասնելուն պատճառաւ. Վերջին շաբթուան մէջ բաւական գործ եղած է ներմուծեալ ապրանաց վրայ. Շուկային մէջ բազմաթիւ գնորդք երեւցած են, որք ուխտագնացութենէն կը դառնային, և սախտակն երկիրները և Թուրքիոյ եւրոպական գաւառաց համար կանոնաւորապէս ապրանք վաճառուած է։

Արտածեալ ապրանաց վրայ տակաւ առ տակաւ բայց ապահով բարւոքում մը կը նշմարուի. Մանաւորապէս ափիոնի վրայ գործեր լինել կ'սկսին. Նմանապէս թիֆթիկ, կապերտ, կաշին և ուրիշ ապրանաց վրայ կարեւոր գործեր լինելու յոյս կայ, բռնուած գներով։

ՎՐԻՊԱԿ.— Երէկուան Աւետեաց Բ. երեսի Գ. սիւնակի վերջերը «Ոսկեայ Ջերմուկները» բառերը պէտք է կարդալ «Վէճնայ Ջերմուկները»։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ՍՈՖԻԱ, 3 հոկտ.

Նախարարաց խորհուրդն, երկար վիճաբանութենէ մը յետոյ, որոշեց ռուսական վերջին ծանուցագրին տրուելիք պատասխանն։

Այս պատասխանով, Պուլկար կառավարութիւնն, յիշելով տեսակցութիւնն զոր նախարարք երէկ ունեցան Քաւլպարս զօրավարին հետ, կ'ըսէ թէ պատրաստ է հետեւիլ Ռուսիոյ խորհրդոց, բայց այնչափ միայն որչափ թոյլ տան երկրին օրէնքները։

ՍՈՖԻԱ, 4 հոկտ.

Քաւլպարս զօրավար ծանոյց Խնամակալութեան թէ երէկ իրեն յանձնուած պուլկարական ծանուցագիրը բաւական բացորոշ չէ եւ թէ կը փափաքի այսօր ստանալ վերջնական պատասխան մը ի մասին Մեծ Սօպրանիէի ընտրութեանց թուականին և օգոստոս 21 ի դաւադրութեան մասնակցող սպայից։

Նախարարաց խորհուրդն այս պահուս կը խորհրդակցի Ռուսիոյ գործակատարին նոր պնդումին վրայ։

[illegible]

[illegible]

Կալաթիա, 23 սեպտ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆՔ

Միացեալ (առաջին վրայ գանձուած)		109	3/4
» » » (վճարելին)		109	3/8
» [illegible] » (գանձուած)		23	2 1/2
» » » (վճարելին)		23	10

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Գանձում	
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Օ. Սէրի Գ. Կ.		15	10
Այսօրուան գոցուելէն վերջը	»	15	10
[illegible] մէջ	»	—	—
Առաւօտեան բացուելուն	»	15	14
Բարձրագոյն գին	»	15	16
Նուաստագոյն »		15	14
Կէս օրին		15	17

ԽՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		33	32
Այս առաւօտ		33	35
Կէս օր		34	6
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի	21	20
» 1860) » 1863) » 1872)	B. »	14	10
» 1865) » 1869) » 1873)	C. »	15	14

Իւնիֆիէ եգիպտական

Երէկ երեկոյեան գոցուելուն	84
Այս առաւօտ բացուելուն Գ. կ.	84
Կէս օրին	84

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Օսմ. Դէ բանքայ .... Գ. կ. Ընդ. լ. ր.		3	8
Րէժիի բանքայ .... Գ. կ. Դահ. »		5	28
[illegible]	»	4	35
[illegible]	»	3	15
[illegible]	»	280	
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	34	
[illegible]	»	—	
[illegible]	»	61	

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ. ...	100	
20 ֆրանքնոց	» ...	88	
Անգլիական ոսկի	» ...	110	12
Ռուս. իմբերիալ	» ...	90	35
Մէճիտ	» ...	51	20
[illegible] թղթադրամ	» ...	9	40
» արծաթ	» ...	88	25
[illegible]	» ...	8	32
[illegible] արծ. (ատրբ.)	» ...	108	4
[illegible]	» ...	102	30
[illegible]	» ...	102	20
[illegible]	» ...	97	20
[illegible]	» ...	16	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱՅ

Լոնտոն, 4 Հոկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	101	1/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուելուն	13	11/16
» » » գոցուելուն	13	3/4
» » » Ա.	21	1/2
» » » Բ.	14	1/4
» » » Գ.	13	3/4
Օթօման 1874	74	3/4
Փոխառութիւն 1877	87	
Պանք Օթօման	9	3/4
Տուրքական փոխառ. 1873	98	3/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	76	1/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97	7/8
Դայրա Սանիէ	74	3/8
Դօմենիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	95	3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4%	—	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—	—

Վիեննա, 4 Հոկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125	85
Օսմանեան երկաթուղի	16	40

Բարիզ, 4 Հոկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	110	45
» » 3 %	82	75
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելուն	13	95
» » » գոցուելուն	14	2 1/2
» » Սէրի Բ.	14	10
» » Գ.	14	
Օսմանեան երկաթուղի	33	75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	—	—
Պանք Օթօման	498	75
Քրէտի Լիոնէ	555	
» Ֆօնսիէ	1405	
[illegible] Լիոնի	1247	50
Սուէզի ջրանցք	2082	50
Իտալական 5 % 1877ի	102	
Իտալական Ռանթ	101	17 1/2
Եգիպտական միացեալ	386	25
Սպանիական (արտաքին)	64	
Օպլիկասիօն Թիւրք	347	50
% Հելլենական	295	
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	31

ԲԱՐԻԶԻ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 4 Հոկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	110	45
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ	14	13 3/4
Եգիպտական	386	25

ՏՕՔԹԷՕՐ ԺԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ գաղղիական և ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ախտից. փոխադրած է իւր հիւանդ ընդունելու տեղն, Կալաթիա, Կամուրջին դէմ ԲԻԱՆՔՕ-ԽԱՆ 5) թիւ) ուր կը գտնուի ամեն օր։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՆՇԱՆԱՒՈՐԱԳՈՅՆ ԿՈՅՐԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 2 Յուլիս

Երնկլըթէանի հին-քաղ. քաղաքի՛ Պ. Վօլթէր Լօսի Քամիբէլ աշխարհիս կոյրերուն թագաւորն է որ կ'ապրի տակաւին իւր ութսունամեայ մօրը հետ համեստ բնակարանի մը մէջ։ Երնկլըթէանի բնակիչք հպարտութեամբ կը պարծենան իրենց նշանաւոր կոյրին վրայ, որոյ կենաց պատմութիւնն մեծ դէպքերու և օգտակար ծառայութեանց երկայն մի շարք է։ Պ. Քամիբէլ այնչափ նշանաւոր է որչափ չէր Անգլիոյ ընդհանուր թղթատարութեան վերատեսուչ Պ. Ֆօսէթ, որոյ պատմութիւնը ծանօթ աշխարհի է։

Երնկլըթէանին կոյրն մեծ համբաւ վաստկած է իբր քաջ փաստաբան, դաշնամուրի ուսուցիչ, քաղաքագէտ, լեզուագէտ, դատաւոր, գիտնական և խմբագիր։ Սա իւր յաջողակութիւնն սկսաւ ցոյց տալ չորս տարեկան հասակին մէջ։ Պ. Քամիբէլ ծնած է 1812 Նոյեմբեր 5 ին Օհայոյի Սալըմ քաղաքին մէջ [illegible] ծնողքէ։ Իւր հայրն որ նշանաւոր քարոզիչ մ'էր մեռաւ 1842ին։ Իսկ իւր մայրն ինչպէս ըսի քիչ մը վեր, կ'ապրի տակաւին իւր համբաւաւոր զաւկին հետ Երնկլըթէանի մէջ։

Պ. Վօլթէր հինգ տարեկան եղած ատեն, այսինն 1847ին, գարնան երեկոյ մը երբ տուն կը վերադառնար դպրոցէն, իւր ընկերներուն հետ քիչ մը խաղալ որոշեց փողոցին մէջ, ինչպէս սովոր է դպրոցին մանկտեաց համար։ Սաքա խրարու հող, քար եւ կը նետէին զըւարճութեան համար։ Ահա այս միջոցին էր որ կտոր մը կարծր նիւթ կոյրերու թագաւորին ձախ աչքը կը վնասէր. երկար ամիսներ տառապեցաւ Վօլթէր, և վերջապէս կորսնցուց օր մը իւր երկու աչքերը. սակայն հոգւոյ աչքերն ողջ առողջ էին որք րին զՔամիբէլ համբաւաւոր մի անձ։ Երբ Վօլթէր ինը տարեկան էր դրկեցին զինքն ի Քօլումպուս կոյրերու համալսարանն, ուր ուշիմ դպրոցական մանաւոր խնամով ուշադրութիւնը կը դարձնէր երաժշտութեան ճիւղին, անանկ որ քիչ ատենէն Քամիբէլ եղած էր առաջնակարգ [illegible] և [illegible] մը։ Սակայն սոսով գոհ չեղաւ, այն դիւթիչ ճիւղն աւելի մշակելու համար Քամիբէլ Ֆիլատելֆիոյ կոյրերու համալսարանը գնաց, ուսկից վերադառնալէ յետոյ իւր ծննդեան քաղաքին մէջ բարձր դպրոցի մը երաժշտութեան դասատու անուանեցաւ։ Բաւական ատեն այսպէս շարունակելէ յետոյ աշակերտ Վօլթէր մտաւ Վէսթըրն Րիզըրվ քոլէճ համբաւաւոր վարժարանն որ այն ատեն Օհայոյի Հտսոն քաղաքին մէջ կը գտնուէր. Քամիբէլ մեծ յաջողակութիւն ցոյց կուտար իւր դասերուն մէջ. 1867ին վկայականն առաւ. իւր դասուն մէջ երկրորդ էր կոյրը։ Վօլթէր քիչ ատենէն միտաւներ ստացաւ լատիներէնի և անգլիերէնի համար. Նմանապէս երեւելի էր փիլիսոփայութեան մէջ. Իւր վկայականն ստանալէ յետոյ [illegible] օրէնք սովրելու եռանդ եղաւ, քանի մը օրէնսգէտներու քով քիչ ատեն աշակերտելէ վերջ գնաց Հարվըրտ Լօքոլէժ 1868ին։ Այս վարժարանին մէջ էր երբ կոյրը բարեկամութիւն հաստատեց հռչակաւոր օրէնսգէտ Թէոփիլոս Փարսըսի հետ, որոյ բարեկամութեան կապը խզեցաւ քանի մը տարի առաջ՝ վերջինոյ մահուամբ։

Վօլթէրի եղբայրն զօրավար Քամիբէլ (1) Վիօմէն երկրի (Թէրրիթօրի) առաջին պետն անուանուած էր, երբ մեր կոյրն [illegible] ու գնաց ի Չէյէն փաստաբանութիւն ընելու նպատակաւ։ Շատ չանցած Վօլթէր Վիօմէնի քաղաքապետութեան մէջ կարեւոր պաշտօն մ'ստանձնեց։ Քիչ մը յետոյ նոյն քաղաքի օրէնսդիր մարմինն խնդրեց զօրավար Քամիբէլէ որ իւր կոյր եղբայրն գանձապետ անուանէ. սակայն զօրավարն այլ և այլ պատճառներու համար մերժած էր պայս խնդիր։

1871 ին էր երբ Քամիբէլ Երնկլըթէան եկաւ, ուր գործել սկսաւ քաղաքական ասպարէզին մէջ։ 1873 ին հասարակապետական կողմանէ պատգամաւոր ընտրուեցաւ ստանձնելով մի կարեւոր պաշտօն։ Նմանապէս ուրիշ քանի մը պաշտօններ ալ կատարելէ վերջ 1874 ին մտաւ լրագրութեան մէջ. Նոյն թուականին մայիսին գնեց Վէքլի Րէճիսթըր շաբաթաթերթն որոյ խմբագիր տնօրէնն եղաւ մինչեւ դեկտեմբեր։ 75 ին սկսաւ հրատարակել Իվնին Րէճիսթըր օրաթերթն, որոյ մէն մի օրինակն, առաջին անգամ գալով, երկու սէնթի սկսաւ վաճառուիլ իւր բազմաթիւ ընթերցողաց որք Երնկլըթէանի մէջ հրատարակուած թերթ մը տակաւին գնած չունէին անչափ աժան որչափ կ'արժէր Իվնին Րէճիսթըր։ Յաջորդ փետրուարին Քամիբէլ միացաւ Թրէպիւն օրաթերթին հետ ու նոր հրատարակուելիք օրագրին անուանեցաւ Րէճիսթըր էնտ Թրիպիւն եւ Երնկլըթէան Տէյլի Րէճիսթըր։ Մինչեւ 82 Քամիբէլ խմբագիր տնօրէնն էր այս թերթերուն, որմէ յետոյ հրատարակեց Նիւ-Հէյվըն Րէճիսթըր թերթն որ մեծ ընդունելութիւն գտաւ։

Թող պահ մը ընթերցողը կանգ առնու և մտածէ թէ կոյրի մը համար որչափ դժուար է խմբագիր լինիլ ու թերթեր լցնել.... արդարեւ մեր խելքերէն վեր է այս։ Այս միջոցներուն Տիկին Քամիբէլ շատ կ'օգնէ եղեր իւր ամուսնոյն, նմանապէս սա կ'ընթեռնու եղեր կոյրին ուրիշ թերթերն ու հրատարակութիւններ. Բայց գիտնալու արժանի բան է թէ Քամիբէլ ինչպէս կը գրէր, ահա պատմեմ. անշուշտ լըսած են ընթերցողք Թայփ-րայթըր գործիքի անունը կամ լսած են քիչ մը բան անոր վրայ, որով կարելի է գրել որեւէ բան շարժելով մատները փոքրիկ լեզուակներուն վրայ։ Կոյր խմբագիրն 1875էն սկսած է վարժուիլ այս գործիքին և սաւով միայն յաջողած է գրել. պատմեմ քիչ մը եւս այդ գործիքին վրայ։ Թայփ-րայթըր ընդհանրապէս կէս մեթր երկայնութիւն և մէկ չորրորդ մեթր լայնութիւն ունեցող մեքենայ մ'է, որոյ մէջ կան շատ մը մանր մանր գործիներ. դորա միջոցաւ գրել ուզողն երբ զայն դնէ իւր առջեւ, աչքի զարնող առաջին բաները կը լինին շատ մը փոքր լեզուակներ որոց ամէն մէկը գրի մը յատկացեալ է. օրինակի համար, առաջինը կը ներկայացնէ ա գիրը, երկրորդը բ ևն. սոյն լեզուակներուն միւս կողմը կը դրուի կտոր մը ճերմակ թուղթ, յատուկ տեղի մը մէջ, ուսկից թուղթը սահիլ կ'սկսի հետզհետէ մեքենային գործած ժամանակ։ Այս գործիքին մէջ երբ մատը դնես լեզուակներու միոյն վրայ, նոյն լեզուակին յատուկ գիրը կը տպագրուի թղթին երեսը։ Օրինակի համար՝ երբ մ, ա, ր և դ գրերուն լեզուակներն շարժես յաջորդաբար թղթին վրայ «մարդ» բառը տպագրուած պիտի տեսնես։ Ալ դիւրին է երեւակայել թէ տարաբաղդ լրագրապետն որչափ դժուարութեամբ կը լեցնէ եղեր երկայն սիւնակներ։

Ալ ժողովուրդն լաւ ճանչցած էր իւր կոյրը։ Քամիբէլ սիրողներն յոյժ շատ էին. 1884 Վօլթէր Երնկլըթէանի քաղաքապետ անուանուեցաւ։ Իւր այս պաշտօնավարութեան մէջ մեծամեծ գործեր տեսաւ ու իւր բոլոր աշխատութիւնք յաջողութեամբ պսակուեցան։ Երբ նա քաղաքապետ ընտրուեցաւ յայս յայտնեց թէ Երնկլըթէան աւան մը չի պիտի մնայ, այլ քիչ ատենէն քաղաքաց կարգին մէջ պիտի անցնի։ Եւ իրօք եղաւ։

Նախկին դիւցազնը կը բնակի այժմ յիշեալ քաղաքի մէջ, և ամեն օր շրջելու կ'ելնէ ինքն միակ շատ անգամ։ Նա գիտէ քաղաքին բոլոր փողոցներն. որ և է տեղ գնալու համար օգնութիւն պէտք չունենար երբէք։ Իւր գաւազանն միայն բաւական է իրեն։ Վերջի քանի տարիներուն մէջ Քամիբէլ այցելած է Միացեալ Նահանգաց բոլոր գլխաւոր քաղաքներն։ Իւր այս ճամբորդութեանց մէջ բնաւ պէտք չէ ունեցած օգնութեան։ Իւր միակ գաւազանով նա շրջած է Նիւ-Եօրքի, Ֆիլատելֆիոյ, Ուաշինկթընի, Փիթսպուրկի, Քլիվլէնտի, Սինսինաթիի, Քօլումպուսի, Չիգակօի, Չէյէնի, Սան Ֆրանչիսկօի և այլ շատ մը քաղաքաց փողոցներն։ Պ. Վօլթէր չի մոռնար երբէք մէկի մը անունն ու ձայնը։ «Քանի մը օր առաջ, կ'ըսէ թերթ մը, մի ծերունի Քամիբէլի ձեռքը սեղմեց ու խօսիլ սկսաւ իրեն հետ։ Այս անձ Քէնթիւքցի էր և քըսան տարի առաջ մի անգամ տեսած էր զՎօլթէր։ Կոյրն ճանաչեց իրեն հետ խօսողն՝ տալով նորա անունն ու յիշելով այն թուականն ու այն տեղը յորում հանդիպեցաւ իրեն։»

Պ. Քամիբէլ ամուսնացած է 1877 ին Քլիվլէնտցի օրիորդի մը հետ, որոց միութիւնն օրհնած են երկու սիրուն մանուկներ, որք մխիթարութիւն են իրենց հօր։

Սոյն նշանաւոր կոյրն միջահասակ քաջառողջ մի անձ է. Սեւ մօրուք մը, լայն ճակատ մը և տխուր դէմք պատկառելի երեւոյթ մը կուտան իւր անձին։

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

---

(1) Զօրավար Ժ. Ա. Քամիբէլ մին է այն անձերէն որք ջերմ պաշտպան են այն գաղափարին որ կնոջ կանանց ընտրող եւ ընտրելի լինելու իրաւունքն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ

(Առեւտրական Սենեկէ Լրագրէն քաղուած)

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Կ. Պոլիս, 18 Սեպտեմբեր 1886

Կարմիր ցորեն	Լիպրէ	Դրուշ Քիլէն
Ռուսիոյ	59.60	41.42
Պեսարաբիոյ	— —	— —
Ռումէլիի և Ա. Պոլսոյ	59.60	38.41
Բօտօսթօ և Սամսոն	— —	— —

Վաճառեցաւ 3500 քիլէ։ Հրապարակին վրայ ապրանք կը պակսի։ Գները բարձր են։

Ցորեն [illegible]	Լիպրէ	Քիլէն
Ռուսիոյ	— —	— —
Վալաքիոյ, Դանուբի	57.58	23 1/4.24 1/2
Ռումէլիի	— —	— —

Վաճառում չկայ։ Պատրաստ չկայ. Գները հաստատ են։

Կակուղ ցորեն	Լիպրէ	Քիլէն
Պուրկազ	57.58	21.21 1/2
Փիլիպէ	57.58	21.21 1/2
Վառնա, Պալչըք	57.58	19.20
Կալաց, Պրայիլա	— —	— —

Վաճառեցաւ 40,000 քիլէ։ Պատրաստ 40,000 քիլէ։ Հրապարակն հաստատ է՝ պատրաստ ապրանաց պակասութեան պատճառաւ։

Եգիպտացորեն	Լիպրէ	Նոր քիլէ
Դանուբ	— —	— —
Սեւ ծով	56.60	15 1/2.16
Ռումէլի	— —	— —

Վաճառում չկայ, պատրաստ չկայ։ Հրապարակն հանդարտ է։

Գարի	Նոր քիլէ
Սեւ ծով	— —
Ռումէլի և Դանուբ	11 3/8.11 3/4

Վաճառեցաւ 6,000 քիլէ Շումէն ու Ֆէր 11 5/8 11 3/4 ղրշէն։ Պատրաստ չկայ։ Խնդրանք կանոնաւոր են։

Ջաւդար, քիլէն 12 1/2 ղրուշ։ Գործ չկայ և գներն անփոփոխ են։

Քնճութ	Քիլէն
Իզմիտ և շրջակայքը	26
Բօտօսթօ »	26 1/2

Վաճառեցաւ 50,000 օխա Եալովա և Ռումէլի Եւրոպիոյ համար քիլէն 27 փարայէն։ Հրապարակը բանուկ է, գները կայուն։

Քանարեա էէմ	Օխան
Ուզուն քեօբրիւ	19
Բօտօսթօ	51

Վաճառեցաւ 45,000։ Պատրաստ 180 հազար օխա։ Հրապարակը հանդարտ է։

Լօբիա (ոսկին 100 ղրշէն)	100 օխան ղրշ
Օրտու Տրապիզոն	— —
Դանուբ	— —
Ռումէլի	— —

Վաճառում չկայ։ Պատրաստ 1000 պարկ։ Հրապարակը հանդարտ է և գնողք կը պակսին։

Ոլոռն (պէզէլիա)	օխան փարա
Պալըքէսիր	65.70
Սուրիա	70.—
Դարդանէլ	չկայ
Աթէնք	»

Վաճառմունք չկան։ Բարձր գներով գնողք կան հրապարակի վրայ։

Քէնտիրի հունտ	օխան փարա
Սեւ ծով	— 50
Մարմարա	չկայ

Նշանակութեան արժանի գործ մը չեղաւ։

Բակլա	օխան փարա
Պանտըրմա	— 27
Մարմարա	— 28

Վաճառում չկայ։ Պատրաստ չկայ։ Հրապարակն հանդարտ է։

Սուսամ	օխան փարա
Պալըքէսիր	— 90
Իզմիր	չկայ
Մէրսին և Ադանա	— 90

Վաճառեցաւ 120,000 Մէրսին Կ. Պոլսոյ համար օխան 90 փարայէն։ Պատրաստ չկայ։ Այս գներով գնողք կան։

Խաշխաշ օխան 50 փարա.—Օխան 50 փարայէն գնողներ կան։

Բամպակի հունտ, օխան 25-26 փարա։ Գործ չկայ։

Վարսակ, քիլէն 8 1/2 ղրուշ։

Վաճառեցաւ 30,000 քիլէ Ռումէլի 8 1/2 ղրշէն։

Ալիւր	պարկ	ղրշ
Օտեսա, Ա. տեսակ		110—114
» Բ. »		102—106
» Գ. »		96— 98
Ազիմա—ըստ տեսակին		98—
Պրայլա, Թ. 3 և 4		—
»		—
» խառն		84— 85
Կալաց 2 և 3		—
» 00 1/2 000		—
Վառնա		84— 85
Ռումէլի (Երկաթուղիով)		84— 85
Մարսիլիա		—

Վաճառեցաւ 22,500 պարկ. պատրաստ 4000 պարկ Օտեսա. Ազիմա չկայ. Պրայլա չկայ. Կալաց չկայ. Ռումէլի չկայ. Մարսէյլ չկայ։ Գները հաստատուն են պատրաստ ապրանք պակսելուն պատճառաւ։ Կ. Պոլսէն ղրկուած ապրանաց գումարն է 800 պարկ։ Տեղական սպառումնք կը հասնին 21,700 պարկի։

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

Ալքօլ. Հասաւ 160 տակառակ ռուս. վաճառեցաւ 120. պատրաստ 550։ Հրապարակն հանդարտ է։

Ռօմ. Հասաւ 400 տակառակ. վաճառեցաւ 30 պատրաստ 1200. Գներն անփոփոխ։

Շաքար. Հոլանտականը՝ տակառով՝ կենդինը 130 ղրշ և պարկն 123-124. ռուսականը պարկով 109. Թրիէստ Ա. տեսակ 124, Բ՝ 120 և Գ՝ 117.—Հասաւ 2400 պարկ Թրիէստ. վաճառեցաւ 2500 Թրիէստ. պատրաստ 1500 Թրիէստ, 3000 ռուս և 200 հոլանտական։ Գնողք սակաւաթիւ, գները տկար։

Խահուէ. Րիօի Ա. տեսակ օխան 9 ղրշ. Բ՝ 8.70 և Գ՝ 8.20.—Հասաւ 700 պարկ. վաճառեցաւ 700. պատրաստ 1500։ Հրապարակն հանդարտ է, գնողք բազմաթիւ։

Բրինձ. Ճէնովայի Ա. տեսակին պարկը 41 Ֆր. և Բ.՝ 39 1/2. Րիզոն Ա.՝ 43 1/2 և Բ.՝ 42 1/2. հնդկական՝ պարկն 114-116 եւ եգիպտականը 90-95-118.—Հասաւ 1300 անգլիական. վաճառեցաւ 1300 անգլ. եւ 100 իտալական. պատրաստ 4000 իտալական և 3000 անգլիական։ Հրապարակը բաղդատմամբ հանդարտ է, գներն անփոփոխ։

Մոմ. Պելճիական և Ֆրանսական ճրագու. վաճառեցաւ 500 սնտուկ պելճիական և 320 ֆրանսական. պատրաստ 4500 պելճիական և 700 ֆրանսական։ Հրապարակը կայուն է, գներն անփոփոխ։

Քարիւղ. Ամերիկեան՝ սնտուկը 25-26 ղշ. և ռուսականը 25-27.—Հասաւ 20,000 սնտ. ամերիկեան. վաճառեցաւ 8000 ամերիկեան և 9000 ռուսական. պատրաստ 37,000 ամերիկեան և 25000 սնտուկ և 600 տակառակ ռուսական։ Հրապարակը բաւական գործօն է։

ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

Թիֆթիկ. Պատրաստ 2,500 պալէա. սիրքա 180 հետեւեալ գներով. Պէյ Պազար 17 1/2. Կէրէտէ 16 1/2, 17 1/8. Եօզղատ 16 3/4. Էսկի Շէհիր 16 1/4, 16 1/2, Քասթամոնի 16 1/2. Էնկիւրի 16 1/4. Սիվրի հիսար 16 1/4. Թօսիա 16 1/2 օխան։ Հրապարակը հանդարտ է, գնորդք սակաւաթիւ։ Լոնտոնի մէջ վաճառեցաւ 320 պալէա 15 բէնսէն։ Վանայ տեսակը կը պակսի։

Մետաքս. Պատրաստ 200 պալէա. վաճառեցաւ 8 բէշտ 26 ֆրանքէն, 4 Քութայիս 102 ղրուշէն օխան։ Հրապարակն անշարժ է. Պրուսայի մէջ գները հաստատ են։

Խօզա. Պրուսայի մէջ խնդրանք կանոնաւոր են։

Բուրդ. Վաճառեցաւ 25,000 Քասապ Պաշը 6 1/2 էն. 6,000 քըլըրճըք 6 7/8 էն։ Քասապ Պաշիի տեսակին համար հրապարակին վրայ գնորդք կան 6 3/4 էն, սակայն ծախողք կը պակսին։

Բամբակ. Յիշատակութեան արժանի գործ չկայ։

Կանէփ. Հրապարակը կայուն է։

[illegible]. Պատրաստ 3000 կտոր. վաճառեցաւ հին 510 Շիրվան Նամազլի 34,38 ֆրանքէն. 80 Շիրվան 80 էն, 300 Գարապաղ 32 էն եւ 300 զանազանք Ամերիկայի համար եղած մեծաքանակ գնմանց պատճառաւ։

Ափիոն. Պատրաստ 550 սնտուկ նոր եւ 30 հին. վաճառեցաւ 6 Զիլէ Թօգաթ 145-150 ղրշէն 3 Ամասիա 115էն օխան։ Թէեւ հրապարակի վրայ գնողք կան, սակայն ծախողք դժուարահաճ են։

Գոմէ Խէժ, Պատրաստ 5000 օխա. վաճառեցաւ 1000 օխա առաջին տեսակ Գայսէրիյէ եւ Նիյտէ օխան 31 1/2 32 ղրշէն։

Ծէճրէ. Պատրաստ 750 պարկ. վաճառեցաւ 90 պարկ Զօրում հին 7-7 1/4 էն, 50 Գայսէրիյէ 8 3/4 9 էն. 22 Զիլէ օխան 8 ղրշէն հրապարակը քիչ բանուկ է։

Մահլէպ. Վաճառում չկայ. պատրաստ 800-1000։ Հրապարակն հանդարտ է։

Սալէփ. Պատրաստ 1200 օխա. վաճառում չկայ։ Հրապարակն հանդարտ է։

[illegible]. Պատրաստ 2000 օխա. Գործ չկայ։

[illegible]. Պատրաստ ապրանք կը պակսի։

[illegible]. Վաճառեցաւ 900 [illegible] 33-34 ղրշէն. [illegible]

[illegible] 40,000 [illegible]

[illegible]

[illegible] 1 1/2-2 1/2 ղրշէն [illegible] 2 1/2-3 1/2 էն և [illegible] 2-4 1/2 էն օխան. [illegible]

ԻԼԱՆ

ԹԻՃԱՐԷԹ ՆԷԶԱՐԷԹԻ ՃԷԼԻԼԷՍԻ

[illegible]

22 Էյլիւլ 302

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԻՐԱՄԲԻՐԻ

[illegible]

21 Էյլիւլ 1886

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԻՐԱՄԲԻՐԻ

[illegible]

21 Էյլիւլ 1886

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԻՐԱՄԲԻՐԻ

[illegible]

20 Էյլիւլ 1886

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԻՐԱՄԲԻՐԻ

[illegible]

20 Էյլիւլ 1886

2—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՄԱՐԻԹԱՅՄ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՏԱԲԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Իօժէն Բարարոր
» Լիազօր գործակալ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ, ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար. ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վճարահանութեան մասնաւոր առաւելութեանց որ մէն մի տարի Պիւտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահուն թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրին.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց եւն. եւն։

Փափաքողք ազատ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն առնուլ Եւրոպիոյ մեծ դրամատուններէն։

ՈՒՂՂԱԿԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԷՆ ՍՊԱՌՈՂԻՆ

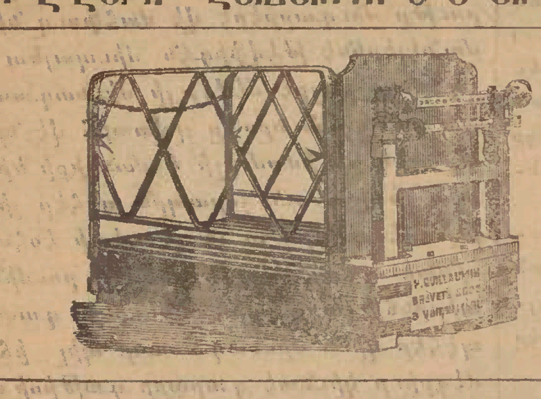

ՏԱՐԱԶԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ
Բ. ԿԻՅՈՄԷՆԻ
Արտօնեալ գործարանատէր
ի Վուառոն (Իզէռ)
Ֆրանսա

- Դրամարկղ
- Պատին մէջ դրուելիք արկղ
- Երկաթեան արկղիկ
- Կահաձեւ դրամարկղ
- Ապահովութեան նկուղներու դռներ և վանդակներ
- Ամենազգի կշռորդներ
- Չափ և կշիռ
- Երկաթեան տառանոց
- Տառանոցով կամուրջ կառաց, անասնոց եւ կշռման համար
- Ընդօրինակութեան մամուլք

Պատկերազարդ ցուցակը ձրիաբար կը ղրկուի երբ նամակաւ ուղուի Իսդէնի էֆէնտիէն, ներկայացուցիչ վասն Արեւելից, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, Կ. Պոլիս։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթէքպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 507

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Բերշէմպէ պազար, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, յուլածոյ և թիթեղ երկաթէ)
ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄԻՆԷՆԵՐ
ՊԵՏՐՈԼՈՎ ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ
Քրիսթոֆլէ ոսկերչական գործեր
ԴԱՆԱԿՆԵՐ
ԱՐԾԷ ՊՂՁԻ ԿԱՀԵՐ

Ջրհանք
Հրշէջ դիւրատար մեքենայներ

Ոռոգութեան գործիներ
Աւազանի շատրուաններ

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ
ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

Տառանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

Սառուցի գործիներ —
Սառուցամաններ
Սառուցեալ ըմպելեաց գործիներ
Գինւոյ մամուլներ

Տուշ —
Լոգարան
Լուացօ
Ջրատակներ —
Խցադիր մեքենայ

32, Մահմուտիէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրբուլի և Արեւելից միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրեան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրեան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէոպեան	2200
Քասթէլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիպեան	800
Տուրոյ	700	Օբորթօյ	700
Էճիփշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վերճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ **ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ**
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւլքէթ խան, Ղալաթիա.
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվէր եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթըլ և ընկ.
512

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոննոյ
Քանոբուս	4200	Ափիս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օտմնիք	4000	Նեփթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրոս	3000
Թիպիս	3250	Լոթիւս	800
Մակոտոյա	3250	Օլինթոս	800
Մարիոթիս	3250	Ռեսոյ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄԶ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվէրբուլ

ՊԱՊԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալա Մոփիա	3,000	Պէքս
Արարատ	2,500	Ոսքբլըդ
Արգաստիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռոյզ
Թեսալոնիկ	,500	Մարշ
[illegible]	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ընկերութիւնն որոշեալ գներով փոխադրութիւնս կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՅԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալք

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք ամէն տասն օրը անգամ մը կը բանին Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջև.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթընի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսթըրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շոգենաւու մէջ կայ կին սպասաւոր մը։

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալէ
511 փաշա խան Ղալաթիա

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Հըլ ևւ Անթվէրբ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Պասանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օտրանթօ	4,500
Գամէօ	2,400	Օդդօ	2,000
Գոդօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Պալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բատէր	1,700
Տոմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրաքօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Տրակօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռոմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռոմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրոմօ	2,200	Սորէնթօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հումպէր	1,200	Թոլէտօ	2,800
Ճիտօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլօ	2,000	Եէտօ	1600
Քոթօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

ՕՐԿԷԼՕ շոգենաւը, նաւապետ Ամթքին, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն առա հասած է։

Ռինալտօ շոգենաւը, նաւապետ Նիւմէն, ամսոյս 2 ին պիտի մեկնի Հըլէն Կ. Պոլիս գալու համար։

Քէյրօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 22 ին պիտի մեկնի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլքէթ
514 խան Ղալաթիա

ԽԵՏԻՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԱՅԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ՔԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Թրիէսդէ միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալու յատուկ շոգենաւն է ... Մէօզ որ սեպտեմբեր 29ին Մարսիլիայէն և հոկտեմբեր 6ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ապրանքի և տեղ ուղեւորութեան

Նաւուղիի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՆԻՕԹԷ ԸՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլքէթ
514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ՏԱՍՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար
Ա. ՄԻՂԱՏԻՈՎԻՉ
ի Ստոլցէօ (Դալմատիա)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մում-հանէ Լոյտ խան, 2։

ԱՅԵՐԻ ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԼԱՆ

Արեան անմաքրութիւնք յառաջ կը բերեն կազմութեան մէջ ուժի և առողջ վիճակի նուազումն, որ կը պատճառէ խոյլ և բազմատեսակ խուլական հիւանդութիւնք, մորթի փշտուկը, շարաւալից պալարներ, ուռոյցք, վէրք, գոնջութիւն, օձիկ, և ուրիշ հիւանդութիւնք, հարմախտ (եէլ) և ջղացաւ։

Արեան մէջ խոյլի հակամիտութիւնք ընդհանրապէս ուրիշ շատ հիւանդութիւններ ալ կը պատճառէ, ինչպէս ստամոքսի, երիկամանց և լեարդի ախտութիւնք, գալուկ, անմարսողութիւն, թանչք, մելամաղձոտութիւն, սրտի հիւանդութիւնք, ընդհանուր անզօրութիւն և շատ անգամ թոքային ախտք։

Աչաց և ականջի վէրք և այլ նման հիւանդութիւնք ընդհանրապէս խոյլային արատաւորութեան հետեւանքն են։

Կանանց ախտութիւնք ընդհանրապէս ապացոյց են թէ կազմութեան մէջ հիւանդոտ վիճակ մի և խոյլային արատաւորութիւն կայ։ Նաեւ գալլիական ախտն արեան թունաւորման ամենէն սոսկալի տեսակն է և ամենէն վտանգաւոր աղբիւր խոյլային հիւանդութեանց ծագում տալու։

Արդ՝ արեան ամէն տեսակ անմաքրութեանց և խոյլային հիւանդութեանց համար Այերի զտեալ Սարսափարիլլայի բաղադրութիւնը գտնուած դարմաններուն մէջ ամենէն զօրեղն և լաւագոյն դեղն է, ինչպէս բազմաթիւ փորձերով հաստատուած է։

Կը ծախուի դեղավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ղալաթիա Բէրշէմպէ բազար Եէնի ճամի դրան կից Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը։

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ

Հ. ԷՄԻՐՋԷԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏԻ ԹԻՒՐՊԷԻ ԴԷՄ

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան թէ սոյն դեղարանն, որ արդէն ծանօթ է երկու տարիէ ի վեր և դիմողներն շատ գոհ մնացած են, առաւել գոհացուցիչ դիրքի մէջ է այսօր ամէն նկատմամբ։

Տօքթոր Նազարէթեան իւր ուսումն Գաղղիոյ մէջ առնելէ և երկար տարիներ հիւանդանոցաց մէջ աշխատելէ յետոյ Պոլիս վերադարձած ըլլալով, սոյն դեղարանի մէջ ամէն երկուշաբթի և հինգշաբթի ժամը 5—8 հիւանդ պիտի ընդունի. շաբաթ օրերը ձրիաբար պիտի ընդունի կարօտներն։

Աւելորդ կը համարինք Տօքթորի արժանեաց մասին գովեստ շայլել։ Իւր երկարամեայ փորձառութիւնքն կրնան վստահացնել հասարակութիւնը։

Առաժմաբար Տօքթոր Ժօզէֆ Նալթաս եւս ամէն օր մինչեւ կէս օր ակռայի վերաբերեալ հիւանդութիւններ պիտի դարմանէ։

Արտօնատէր Ս. ՏԻՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1886 Սեպտեմբեր 1 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ Սեպտեմբեր 30

(Բաց է կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը

ժ. Վ. թ.
»12 — Եէնիմ. Մեզ. Պէյլիք. Թար. Եէնիք. (Եէնիգիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 34
»12 35 Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք (Արնավուտգիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 25
»1 — Ռ. և Ա. Գավ. Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թարապիա Եէնիքէօյ (Եէնիգիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 18
»1 50 Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպ. (Պեպեքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
»2 15 Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. (Եէնիք. պիտի հաղորդակցի) 32
»2 50 Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք (Արնվ. պիտի հաղորդակցի) 34
»3 15 Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Քիրեճ. Թար. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք. (Պեպ. պիտի հաղորդակցի) 28
4 15 Ա. Գավաք Եէնիմ. Մեզ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 33
5 30 Եէն. Մեզ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպ. Արն. Գուրուչ. Օրթ. Պէշ. 23
6 15 Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյլիւք. Թարապ. Պէյգօզ Պաշապ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 1
8 15 Ա. և Ռ. Գավ. Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Սթէնիա պիտի հանդիպի) 32
10 — Մեզարբ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ. 28

Արնավուտգիւղէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց ժամերը

»12 — Պեպեք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 21
»12 40 Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 1
»1 10 Պեպ. Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 33
»1 50 Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 4
»2 25 Պեպեք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 25
»3 15 Պեպեք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 4
»4 15 Պեպեք Արնավ. Գուրո. Օրթ. Պէշիք. Գապաթաշ 25
9 40 Պեպեքէն ուղղակի կամուրջ 33
10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 25
11 15 Պեպեքէն ուղղակի կամուրջ 1

Ասիական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց ժամերը

»11 45 Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ. 19
»12 10 Պէյգօզ Պաշչ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
»12 15 Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյ. Գուզկ. 28
»1 30 Պէօյ. Թար. Պէյգ. Պաշապ. Ռ. Բ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկ. 20
»1 45 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. 23
2 45 Մեզ. Պէօյ. Թար. Պէյգ. Պաշապ. Ռ. Բ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. 21
4 10 Գանտ. Վանիք. Չէնկ Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 20
4 15 Պէյգ. Պաշպ. Ռ. Բ. մահ. Գան. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. 18
8 45 Պէօյլիւք. Թարապ. Պէյգ. Պաշապ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Ռ. Բ. Մահ.) 21
9 25 Պէյգօզէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուր.) 19
10 20 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 23

(Բաց է կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

»1 — Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյլիւք. Մեզ. Եէնիմ. 21
»1 45 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Սթէն. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մեզար. Եէնիմ. 28
2 — Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Պաշապ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. 1
»2 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պեպեք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնի. Թար. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. Ռ. և Ա. Գավաք 33
3 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպեք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. 23
5 15 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպեք. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյլիւք. Մեզր. Եէնիմ. և Գավաքներ 32
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյ. 21
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյ. Մեզար. 28
10 — Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. 18
10 30 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյի. Մեզար. Եէնիմ. 34
11 10 Եէնիք. Թարապ. Պէօյլիւք. Մեզարբ. Եէնիմ. 32
11 40 Պեպ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. 25

Կամուրջէն Արնավուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

»1 15 Ուղղակի Արնավուտ. (բացի ուրբաթէ) 4
»1 50 Ուղղակի Պեպեք 25
»2 40 Ուղղակի Պեպեք 4
»3 40 Ուղղակի Պեպեք 25
9 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք 33
10 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար (Վաբօր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 25
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք 1
11 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Պօյաճքէօյ (ուրբաթ օրերը 11 15 անցած) 21
11 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պեպ. (բացի ուրբաթէ) 19
12 5 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. 1

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

»12 40 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վան. Ա. Հիսար Գանտ. Եէնիք. 19
»1 20 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Ա. Հիսար Գանտ. Բ. պահճէ Պէյգ. Եէնիքէօյ 34
»1 15 Ուղղակի Գանտիլլի 23
2 45 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Պաշապ. Պէյգ. (Ուրբաթ օրերը Ռ. Բ. մահ.) 18
3 35 Ուղղակի Գանտիլլի 20
8 — Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Բ. պահճէ Պէյգօզ (ուրբաթ օրերը Մեզարբ.) 19
9 25 Պէշիկթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավաքներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 15 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Ռ. Բ. մահ. Պաշապ. Պէյգ. Թար. Քիր. Մեզ. Գավ. 20
10 40 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտիլլի Պեպեք (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 33
11 10 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Ռ. Բ. մահ. Պաշապ. Պէյգ. 23
11 40 Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 28

Ամէն ուրբաթ օրեր կամուրջէն շոգենաւ մը ժամ 4 30ին պիտի մեկնի Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Ռ. Բ. Մահ. Պաշ. Պէյգօզ Պէօյ. Մեզարպուրնու և անտի ժամ 10 30ին մեկնելով յիշեալ նաւամատոյցները հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

Ուրբաթ իրիկունները ժամ 11 15ին Եէնիմահալլէէն շոգենաւ մը մեկնելով, Մեզարբ. Պէօյլիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաքէօյ և Պէշիկթաշ հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

Ուրբաթ իրիկունները ժամ 10 45 ին Մեզարպուրնիէն շոգենաւ մը մեկնելով, Պէօյլիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպեք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկթաշ հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

» Այս նշանները կրող շոգենաւք Սեպտ. 16 էն քառորդ մը վերջը պիտի ելնեն։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	5 45	— —	7 —
12 —	6 25	12 15	8 15
12 30	7 —	12 45	8 45
1 —	8 15 Պէշիք	1 15	9 10 Պէշիք
1 30	9 —	1 45	9 45
2 —	9 30	2 20	10 10 Պէշիք
2 30	9 45	2 50	10 35 Գզ.
3 —	10 5 Պէշիք	3 20	11 —
3 15 Ֆէրպօթ	10 45	4 5 Պէշիք	11 25
3 35	10 50 Գզ.	5 —	11 50
4 20	11 25	5 30	12 5
4 30 Ֆէրպօթ	11 40	6 5 Պէշիք.	12 5 Գզ*
4 50 Վաբօր	12 5		
5 15 Պէշիք			

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	6 30	12 —	6 25 Պէշիք
12 —	7 —	12 25	7 —
12 30	8 10 Պէշիք	12 55	8 15
1 —	8 45	1 25	9 — Պէշիք
1 30	9 30	2 10	9 35
2 15	9 55 Պէշիք	2 55	10 — Պէշիք
3 —	10 25	3 30 Պէշիք	10 35
3 35	11 —	4 10	11 15
4 15 Պէշիք	11 35	5 —	11 50
5 —	12 5	5 40	12 5
5 45			

* Այս երթեւեկութիւնք Հրէից տօներուն եւ ուրբաթ օրերը չպիտի կատարուին։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

2 15 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15 » »
10 35 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 30 » » (կիրակի օրեր ժ. 11 ին)
1 50 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
3 45 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 45 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ
ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ
4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 — Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10.30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան. —Օդը մըգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։